

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

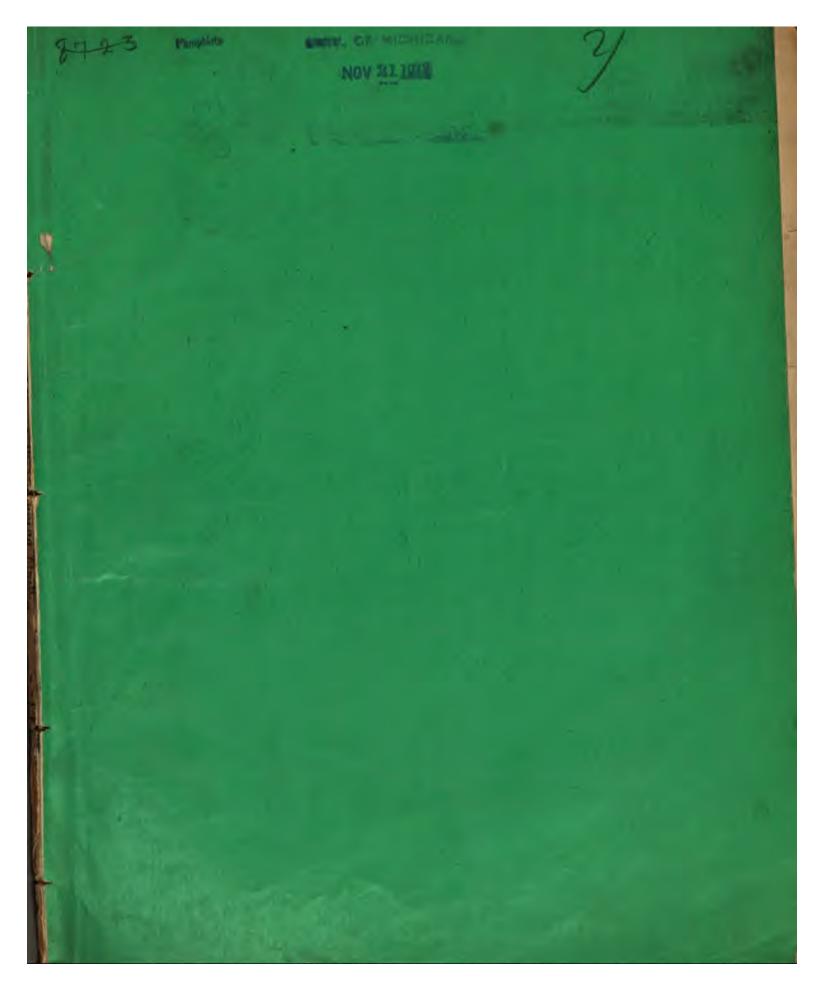
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

• . , ,

Jahresbericht

über das

Königl. Joachimsthalsche Gymnasium,

womit zu der

am 29. September stattfindenden öffentlichen Prüfung

ergebenst einladet

DR. AUGUST MEINEKE,

Director.

Vorausgeschickt ist
eine Abhandlung des Adjunct Herrn Dr. Hermann Planer:

De Tyrannione grammatico.

Berlin.

Gedruckt in der Druckerei der Königl. Akademie der Wissenschaften.

1852.

880.5 7980 P72

De Tyrannione apud Suidam haec sunt testimonia;

Τυραννίων ('). Έπικρατίδου καὶ Λινδίας 'Αλεξανδρίνης, 'Αμισηνός. ἐχρημάτιζε δὲ Κορύμβου, γεγονως ἐπὶ Πομπηΐου τοῦ μεγάλου, καὶ πρότερον, μαθητής ἄλλων τε καὶ Έστιαίου τοῦ 'Αμισηνοῦ, ὑφ' οῦ καὶ Τυραννίων ωνομάσθη, ως κατατρέχων τῶν ὁμοσχόλων, πρότερον καλούμενος Θεόφραστος εἶτα διήκουσε καὶ Διονυσίου τοῦ Θρακὸς ἐν 'Ρόδω ἀντεσοφίστευσε Δημητρίω τῷ Έρυθραίω δς ήχθη εἰς 'Ρώμην, ληφθεὶς αἰχμάλωτος ὑπὸ Λουκούλλου, ὅτε κατεπολέμησε Μιθριδάτην, τὸν τοῦ Πόντου ἐθνῶν βασιλεύσαντα. διαπρεπής δὲ γενόμενος ἐν 'Ρώμη καὶ πλούσιος ἐκτήσατο καὶ βιβλία ὑπὲρ τὰς τρεῖς μυριάδας. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς ὑπὸ ποδάγρας παραλυθεὶς ὁλυμπιάδι ρκ', (°) ἐν τῷ γ΄ ἔτει τῆς ὁλυμπιάδος.

Huc accedunt duo alia:

Τυραννίων, ὁ νεώτερος, φοίνιξ, πατρὸς Αρτεμιδώρου, μαθητής Τυραννίωνος τοῦ πρεσβυτέρου διὸ καὶ ώνομάσθη Τυραννίων, πρότερον καλούμενος Διοκλής αίχμάλωτος δὲ καὶ αὐτὸς γενόμενος ἐπὶ τοῦ πολέμου Αντωνίου καὶ Καίσαρος, ὑπό τινος Δύμαντος ἀνήθη, τοῦ Καίσαρος ὅντος ἀπελευθέρου. εἶτα ἐδωρήθη Τερεντία, τἢ τοῦ Κικέρωνος γυναικί ἐλευθερωθεὶς δὲ ὑπὰ αὐτῆς ἐσοφίστευσεν ἐν Ῥώμη καὶ ἔγραψε βιβλία ὀκτώ πρὸς τοῖς ξ΄, ὧν καὶ ταῦτα περὶ τῆς Ὁμηρικής προσφόιας περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου ἐν ῷ λέγει ἀτομα μὲν εἶναι τὰ κύρια ὀνόματα, θεματικὰ δὲ τὰ προσηγορικά, ἀθέματα δὲ τὰ μετοχικά. Περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου, ὅτι ἔστιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς. Τοῦ Αντιγένους (³) ἡ Ῥωμαϊκὴ διάλεκτος Ὁτι διαφωνοῦσιν οἱ νεώτεροι ποιηταὶ πρὸς Ὁμηρον Ἐξήγησιν τοῦ Τυραννίωνος μερισμοῦ Διόρθωσιν Ὁμηρικήν Ὁρθογραφίαν.

Τυραννίων, Μεσσήνιος, φιλόσοφος. Οἰωνοσκοπικά ἐν βιβλίοις τρισί. καὶ ἄλλα δὲ τῶν βιβλίων αὐτοῦ φέρεται χρήσιμα.

Hunc locum vitiis non carere veraque cum falsis esse mixta accuratius inspicientem non fugiet. Nam ut de numeris taceam, quos jam alii manifesto vitiatos esse docuerunt (*), id mirum videatur, quod gravissimo ex his tribus ejusdem nominis viris ne unum quidem librum Suidas assignat, quamquam inter Tyrannionis

⁽¹⁾ Cod. Harl. VI. 200. Tuparlur.

⁽¹⁾ pun A. B. V. E. FR Küst. ex auct. Patr.

⁽³⁾ ἐκ τοῦ ᾿Αντιγένους ὅτι ᾿Αντιγένης Α. Β. V. Ε. ἀρτιγενής Gaisford.

^(*) cf. Kusterus et Bernhardyus ad Suidae l. l. Bayle dict. hist. et crit. a. Tyrannion. Brucker d. phil. Rom. II, p. 19: Apud Suidam enim qui senem podagra confectum obiisse Olymp. CXX dicit in numero vitium esse ex Syllae, Luculli, Ciceronis, Strabonis aetate qua vixit Tyrannio manifestum est. Stahr. Arist. II, p. 126 n. 2. Die offenbar falsche Angabe des Suidas etc.

Phoenicis scripta ἐξήγησιν τοῦ Τυραννίωνος μερισμοῦ commemorat. Cujus tandem Tyrannionis nisi magistri sui Amiseni? Unde si quantum vix ac ne vix quidem potest concedamus, Tyrannionem minorem quos Suidas fuisse ejus libros confirmat omnes scripsisse, id tamen apparet, Amisenum περὶ μερισμοῦ sive περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου opus composuisse. Sed videamus singula.

Priusquam vero quae nobis proposuimus enarremus, hoc praemonendum videtur de tertio Tyrannione Messenio nullam notitiam nisi quam Suidas tradiderit ad nostram memoriam pervenisse. Itaque de eo tacere et de duobus tantum reliquis disserere cogimur.

Tyrannionem majorem Amisi in Pouto natum esse Suidas prodit, quem Strabo testis locupletissimus confirmat, quum inter Amisenos eruditione illustriores etiam Tyrannionem nominet (1). Quo autem anno in lucem editus sit, lexicographus non addit, sed aetatem ejus obiter indicat γεγονώς έπὶ Πομπηΐου τοῦ μεγάλου, ubi γεγονώς non de anno natali accipiendum esse jam verba καὶ πρότερον demonstrant. Graviora sunt quae sequuntur. Narrat enim aliquot versibus interjectis Tyrannionem ductum fuisse captivum Romam a Lucullo, quum Mithridatem Ponticarum gentium regem vicisset. Ubi vero Romanorum in manus venerit, in vita Luculli a Plutarcho enarrata refertur. Hic testis enim gravissimus memoriae prodit, Amiso expugnata etiam Tyrannionem grammaticum captum fuisse, quem a Lucullo sibi petiisse Muraenam et acceptum manumisisse, Lucullum vero id aegre tulisse, quod tam insigni virum doctrina ex servo fieri libertinum noluisset (2). Ex hoc loco certissimum est Tyrannionem eximiae eruditionis sama jam tum celebratum suisse. Amisum anno septuagesimo a. Chr. captain esse constat. Egerit Tyrannio tum fere annum trigesimum; non multum igitur a veritate aberrare nobis videmur, si grammaticum paullo post vel ante centesimum annum a. Chr. natum putamus.

De parentibus, quos nominat Suidas, Epicratide patre et Lindia Alexandrina matre nihil alibi proditur. Quae verba sequentur ἐχρημάτιζε κερύμβου (Gaisf. κέρυμβυς) obscurissima sunt. Patri an filio hoc nomen datum sit, non apparet. Si patri, cur hoc factum est? Si cum Bernhardyo (') nomen per irrisionem dictum et quidem filio

⁽¹⁾ Strado XII. p. 548. Μέχρι μεν δή δεύσο 'Αμισηνή. ''Ανδρες δε γεγόναστι άξιοι μνήμης κατά παιδείαν ενταύθα · μαθηματικοί μεν, Δημήτριος ό του ''Ραθηνού και Διονυσιόδωρος, όμώνυμος τῷ ''Ικενι γεωμέτρη · γραμματικός δε Τυραννίων, οὐ ἡμεῖς ἡκροασάμεθα.

⁽²⁾ Plut. Luc. 19. τότε καὶ Τυταννίων ὁ γραμματικὸς ἐάλω. Μουρήνας δ' αὐτὸν ἐξητήσατο, καὶ λαβών ἀπηλευθέρωσεν, ἀνελευθέρως τῆ δωρεῷ χρησάμενος. οὐ γὰρ ήξίου Λούκουλλος ἄνδρα διὰ παιδείαν ἐσπουδασμένον, δοῦλον γενέσθαι πρότερον, εἶτα ἀπελευθερον. ἀ‡αίρεσις γὰρ ἡν τῆς ὑπαρχούσης ἡ τῆς δοκούσης ἐλευ-Θερίας δόσις.

⁽³⁾ Beinh. 1.1. Nihil tamen vetat κορύμβου per irrisionem dictum interpretari velut Philocles Αλμίωνος, Antimachus ψακάδος, Theocritus quidam Ἑλαφοστίκτου apud Lysiam c. Agor. p. 456 vocabantur. Κόρυμβος si probamus in promptu est Hegesippus ὁ Κρωβυλος.

inditum fuisse magis placeat, alia difficultas offertur. Nam in verbo χρηματίζειν (¹) non solum inest nominari sed etiam nomen assumere. Estne igitur ab aliis nomen impositum, an se ipse ita appellavit? Si illud fingis, habes puerum condiscipulis suis odiosum et gravem, si hoc mavis, vanum et insolentem. Quum vero pueri nomen, quod exagitaret vexaretque condiscipulos suos, ab Hestiaeo magistro in Tyrannionem (²) mutatum audiamus, facile in eam opinionem adducimur, ut putemus, adolescentem naturae bonitate elatum fortasse quos in omnibus doctrinis antecederet condiscipulos contempsisse et a magistro Tyrannionem, ab his κέρυμβιν (cacumen, vertex) nominatum esse. Sin vero lectio κορύμβου sana est, non aliter intelligi potest, nisi Tyrannionem se ipsum filium nominasse summi viri, quod cognomen ex patris Έπικρατίδου nomine duxerit. Nam αί ἐπικρατίδες (tegumentum quoddam capitis) et κόρυμβος (ornamentum capitis) similia significant.

Magistris Tyrannio adolescens usus est pluribus, inter quos nominantur Hestiaeus Amisenus et Dionysius Thrax (¹), cui jam aetate provecto simul cum Demetrio Erythraeo (⁴) Rhodi operam dedisse fertur. Athenas eum profectum esse et inde Aristionis tyrannidem fugientem in patriam se recepisse unde Bruckerus (⁵) id sumpserit nescio, equidem id in Plutarchi (˚) verbis inesse negarim. Neque vero non est verisimile Athenis eum fuisse, si reputaveris urbem cum per se clarissimam tum Peripateticorum sedem fuisse, quorum vel potius Aristotelis praecepta in scriptis illius perlucent. Quam opinionem etiam aliunde probare possumus.

Postquam cum Lucullo Romam venit, artem suam professus est et mox clarus factus et dives triginta millia librorum sibi comparavisse traditur. Addit prae-

⁽¹⁾ Steph. Thes. s. v.

⁽²⁾ Alio judicio usus est Graefenhanius Gesch. d. kl. Phil. I, p. 404. Solche Namendeutungen haben immer etwas Verdächtiges. Vielleicht war Tyrannion sein rechter und nur Theophrast der beigelegte Name, den er wegen seiner Liebe zu den Werken des Aristoteles von seinen Mitschülern oder Zeitgenossen bekommen haben mochte.

⁽³⁾ Clinton Fast. Hell. III, p. 131. ad. ann. 107. Dionysius Thrax come between Aristarchus and Tyrannio. Suidas. s. v. Aristarchus began to be eminent b. C. 156, Tyrannio was brought to Rome b. C. 71. An interval of eighty five years. Dionysius in his youth might have heard Aristarchus in his old age; but it is not probable that he could have lived to teach at Rome in the time of Pompey. Suidas therefore may be thus corrected. Διονύσιος — Αριστάρχου μαθητής γεμματικός και εξηγήσατο Τυρανίωνι τῷ προτέρῳ, δε ἐσοφέστιυσεν ἐν Ῥώμη ἐπὶ Πομπηΐου τοῦ μιγάλου. Haec Clintoni conjectura mihi magis placet quam quod pro ἐν Ῥώμη vulgo scribitur ἐν Ῥόψ, quia, quamquam Rhodi Dionysium artem professum esse recte ita docemur, tempora tamen inter se conciliari non possunt. Quo enim tempore Sullae honoribus Pompeji gloriola primum accrescere coepit, Dionysius fortasse jam e vita abierat.

^(*) Diog. Laert. V. in Demetr. c. 5. Ἐρυθραῖος πολιτογραφηθείς ἐν Τήμνφ· Quocum Demetrio num iisdem studiis certarit an inimicitias exercuerit Tyrannio, ut alii volunt (Stahr. l. l. p. 123) ex verbis Suidae non intelligitur.

⁽⁵⁾ Brucker. d. phil. Rom. II. p. 19- n.

^(*) Pint. Luculi. c. 19.

terea Suidas et mortis annum et quo morbo confectus vita decesserit, reliqua tacet. At Strabo et Plutarchus (¹) uno ore confirmant Tyraunionem praefecto bibliothecae Apellicontis a Sulla Romam allatae officiis conciliato, ut Aristotelis scripta sibi traderentur impetrasse. Quid? Ut aditus ad Aristotelis scripta sibi pateret, quae Ciceronis testimonio Romae ab ipsis philosophis praeter admodum paucos ignorarentur (²) studiosissime expetiisset, nisi Athenis non solum Peripateticis operam dedisset, sed etiam Apellicontem et Aristotelis scripta habuisse et edidisse jam cognovisset (³).

Quae hucusque exposuimus ad Tyrannionem priorem spectare, qui ejus in scriptis suis mentionem fecerunt omnes consentiunt; de illo grammatico ejusdem nominis, qui Ciceronis in epistolis et ad Atticum et ad Quintum fratrem saepius invenitur, magna dissensio est. Nam et Kusterus, et nostra memoria fere omnes vel palam vel obscurius Amisenum grammaticum jam quinquagesimo octavo anno a. Chr. aetate confectum podagra decessisse confirmant, Tyrannionem vero, quo Atticus et Cicero usi sint, Phoenicem fuisse existimant (*).

⁽¹⁾ Strabo XIII, 609. Plut. Sulla c. 26.

⁽¹⁾ Cic. Top. in.

⁽³⁾ Quam partem in Aristolelis libris edendis Tyrannio habuerit saepius quaesitum est sed variae sunt doctissimorum hominum et discrepantes sententiae. Cf. Schneider. praef. ad Arist. H. A. vol. I, p. 85.sq. Brandis Rh Mus. Jahrg. I. p. 237. Hubmann. Jahn's Jahrb. f. Philol. Suppl. III. p. 124 sq. Graefenhan. Gesch. d. klass. Philol. I, p. 357 etc. Accuratissime de hac re disputavit Stahrius Arist. II, p. 128, qui Tyrannionem a praefecto bibliothecae exemplaria non solum quae legeret sed in domo sua haberet impetrasse Strabonis et Plutarchi verbis confirmavit. Libros acceptos Tyrannionem transcribendos curasse neque memoriae proditum est neque eum id fecisse existimem. Nam si eos edidisset, quomodo fieri potuit, ut anno quadragesimo quarto a Chr. viginti quatuor annis post quam Tyrannio Romam venit, ab ipsis philosophis praeter admodum paucos ignorarentur? Tantum igitur thesaurum vel sibi servavisse vel cum paucis tantum amicis, ut cum Attico et Cicerone, communicasse videtur. Neque vero non dubito, an Cicero totam Aristotelis librorum rationem a Tyrannione acceperit. Quamquam enim versatissimum in graecis litteris eum fuisse putamus, eundem tamen obscuritates quas scripta Aristotelis et ea corrupta praeberent omnes sine rhetoris ope intellexisse persuaderi nobis non potest. Tyrannionis vero opera an uteretur postea, quum simili afficeretur difficultate, ut infra monstrabimus, eum haerere videmus. Antequam Tyrannio Romam venit, Ciceronem Aristotelis libros jam legisse, id quod Stahrio placet (l. l. p. 140. sq.) eosque magis quam obiter Athenis novisse negem. Nam et Peripateticos num Cicero audierit valde dubitamus et si audisse damus, cos neque omnia neque quae iis trita essent Aristotelis scripta satis perspecta habuisse Athenaeus testatur (XIII, p. 609). Tum vero Ciceronem quem non plus operae in philosophiam contulisse scimus, quam futuro oratori opus esset, priusquam summos in republica honores consecutus esset, Stagyritae libris vacavisse vix credi potest. Denique paucis annis postquam Tyrannio in domo ejus bibliothecam et disposuerat et suppleverat, anno dico quinquagesimo primo a. Chr. Cicero de finibus bonorum et malorum libros illos Aristoteliis placitis refertos condere sibi proposuit (de leg. I, 20), quo tempore quum auctoritatem suam in dies imminui videret, ut curam animique angorem levaret, in studiis philosophiae conquievit. Aristotelis vero libros a Tyrannione acceptos Andronicum Rhodium divulgasse ex Plutarchi verbis 🗫 🏖 🏖 🔭. °P. εύπορήσαντα τῶν ἀντιγράφων εἰς μέσον Θεῖναι consequitur. Nescio an ab hoc librarii hos libros acceperint.

^(*) V. Kust. ad. l. Hubmann. Jahn's Jahrb. f. Phil. p. 125. Im Vorbeigehen will ich bemerken, dass der genannte Tyrannio († 58) nicht, wie so häusig geschehen ist, mit seinem Schüler Tyrannio dem jün-

Tyrannionem majorem jam quinquagesimo octavo anno a. Chr. e vita abiisse ne credamus epistola Ciceronis ad Atticum impedimur. Anno enim antequam in exilium ivit Cicero jam de salute sua timens, ut animum a sollicitudine avocaret, librum de geographia Attico auctore componendum susceperat. Opus erat magnum, res ad explicandum difficiles. Tum primum Tyrannionis meminerat, num forte ejus auxilio uteretur (1). Senis decrepiti, credo, et podagrae morbo confecti. Talis autem erat Tyrannio testimonio Suidae, si jam anno sequente mortuus esse putatur. At non de Tyrannione majore sed de Phoenice cogitandum esse dices. Perpendamus igitur, quae de hoc Tyranuione minore tradita sint. Refert Suidas eum fuisse natione Phoenicem, Artemidori filium, Tyrannionis majoris discipulum, ideoque ei hujus nomen inditum esse, quum antea Diocles appellaretur; bello inter Antonium et Caesarem captum, a Dymante quodam Caesaris liberto emptum, Terentiae postea, Ciceronis uxori, donatum et ab ea manumissum, Romae eum docuisse. Fingamus haec omnia constare et praeter consuetudinem Suidam accurate sibi tradita perscripsisse, manifestum est vel post vel non multo ante tricesimum annum a. Chr. Phoenicem Romam venisse. At sedecim annis ante librum, quem Tyrannio scripserat et Attico audiente recitaverat, Cicero ab amico petiit (*). Quod etsi cum Bernhardyo posueris in Antonii nomine vitium inesse (3) et Phoenicem illum nescio quo bello gallico vel civili captum a Terentia manumissum esse, rem nondum expediveris. Nam discipulum non ante magistri sed post mortem in domo Ciceronis fuisse videbis. Difficultates augentur, quod a Terentia, Ciceronis uxore, manumissus dicitur. Hoc

geren aus Phoenicien, der im Hause des Cicero in besonderer Gunst stand, auch dessen Bibliothek ordnete und acht und sechszig Bücher meist philologischen Iuhalts schrieb, verwechselt werden darf. Schneider. 1.1. de dispositione ut cogitem, facit recordatio locorum Ciceronis in Epp. ad. Att. 2, 6. 4, 4 et 6, ubi reliquias bibliothecae disposuisse et designasse Tyrannio, sed junior et antiquioris discipulus narratur. Graefenhan. Gesch. d. klass. Phil. I, p. 406. Der jüngere Tyranuio, um diesen hier gleich mitzunehmen, auch Tyrannion Phoenix und früher Diocles genannt, war ein Freigelassener der Terentia, Cicero's Gemahlin, und lehrte in deren Hause. Lersch. Sprachphil. der Alten II, p. 58. Es scheint aber dieser Tyrannion derjenige Grammatiker zu sein, den uns Suidas als Freigelassenen der Terentia, der Gemahlin des Cicero, angibt. Quae refert Parthey. (Alex. Mus. p. 131) errorum sunt plena. Aliter senserunt Clint. 1. 1. p. 185. Bayl. 1.1. Brucker. 1. 1.

⁽¹) Cic. ad Att. II, 6. Etenim γεωγραφικά, quae constitueram, magnum opus est; ita valde Eratosthenes, quem mihi proposueram a Serapione et Hipparcho reprehenditur: quid censes, si Tyrannio accesserit? Et hercule sunt res difficiles ad explicandum et ὁμοειδεῖς. Att. ib. 4. Fecisti mihi pergratum, quod Serapionis librum ad me misisti: ex quo quidem ego, quod inter nos liceat dicere, millesimam partem vix intelligo.

⁽³⁾ Cic. ad Att. XII, 6. Venio ad Tyrannionem. Ain' tu? verum hoc fuit? sine me? At ego quoties, quum essem otiosus, sine te tamen nolui? Quomodo hoc ergo lues? Uno scilicet, si mihi librum miseris, quod ut facias, etiam atque etiam rogo. Etsi me non magis liber ipse delectabit, quam tua admiratio delectavit. Amo enim πάντα φιλόθημον (Mein. vind. Strabon. p. 242 φιλειδήμονα) teque istam tam tenuem Θεωρίαν valde admiratum esse gaudeo.

⁽³⁾ Bernhardyus ad l. In Antonii nomine falsus fuit scriptor.

ante mortem Cicerouis vel ante divortium quadragesimo sexto anno factum vix admitti potest. Sed ut fingamus et in hac re Suidam errasse et jam antea Tyrannionem libertum in domo Ciceronis fuisse, ceteri loci in epistolis et ad Atticum et ad Quintum fratrem respiciendi sunt. Post reditum in patriam Tyrannione usus est Cicero, ut librorum suorum reliquias disponeret et designaret; quod negotium quam bene gesserit collaudat ('). Duobus annis post Quinto fratri, jam in Galliam profecto, quum bibliothecam supplere vellet et novos libros comparare, promisit se Chrysippo imperaturum, cum Tyrannione locuturum, quod res nisi per hominem et peritum et diligentem confici non posset (2). Nonne haec omnia in Tyrannionem majorem cadere videntur, qui ipse tantam librorum copiam sibi paraverat, ut in his rebus facile esset versatissimus? Nunc vide, quam diversis vocabulis utatur. Chrysippo imperabit, cum Tyrannione loquetur. Et Chrysippus erat libertus. Quo tempore Ciceronis libros disposuit Tyrannio, eodem et Marci et Quinti filios erudivit. Laudat Cicero progressus filii fratris et addit, id se magis nunc animadvertisse, quod Tyrannio spud se doceret (3). Autea igitur Ciceronis in domo non docuit. Paullo post pueros Paeonio rhetori, Dionysio, Attici liberto, et Chrysippo, suo liberto, erudiendos eum tradidisse legimus. Videtur igitur et Cicero occasione praebita usus a Tyrannione petiisse, ut dum ad libros disponendos adesset, liberos quoque doceret, et grammaticus bibliotheca disposita et designata Ciceronis domum reliquisse. Constat vero Tironem, Chrysippum ceterosque libertos nunquam nisi morbo vel alia re coactos a patrono suo discessisse. Quid? Si Tyrannio semper in domo Ciceronis fuisset, quomodo fieri potuit, ut Atticum amicum jocosis verbis castigaret, quod solus grammaticum recitantem audiisset? (*) Itaque quum Tyrannio, cujus Cicero in epistolis mentionem facit, vir acris ingenii atque in libris et comparandis et disponendis versatissimus, non libertus sed amicus fuisse videatur, facere non possum, quin cum Drumanno consentiam Amisenum esse, quem Lucullus ex Asia in Italiam deduxerit (5),

Quodsi eum jam anno quinquagesimo octavo a. Chr. mortuum esse affirmant, falluntur. Postremum enim Tyrannionis nomen invenitur in epistola quadragesimo sexto anno a. Chr. ad Atticum scripta. Huc accedit, ut Strabo se Tyrannionem Ami-

⁽¹⁾ Cic. ad Att. IV, 4b. Offendes enim designationem Tyrannionis mirificam librorum meorum; quorum reliquiae multo meliores sunt, quum putaram. Etiam velim mihi mittas de tuis librariolis duos aliquos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus. Ib. 8a. Postea vero quam Tyrannio mihi libros disposuit, mens addita videtur meis aedibus.

⁽²⁾ Cic. ad Qu. Fr. III, 4. De bibliotheca tua Graeca supplenda, libris commutandis etc. Chrysippo tamen imperabo et cum Tyrannione loquar. 1b. III, 5. De libris, Tyrannio est cessator — sed res est operosa et homisis perdiligentis.

⁽³⁾ Cic. ad Quint. Fr. 11, 4. Quintus tuus, puer optimus, eruditur bene, quod Tyrannio docet apud me.

⁽⁴⁾ v. s. p. 5. n. 2.

^(*) Drumann's Gesch. Roms. V. p. 608. n. Ein Gelehrter Asiat, Lucullus Gefangener im mithridatischen Kriege und in Rom auch der Lehrer der Söhne des M. u. Qu. Cicero.

Venimus ad scripta, quae sub nomine Tyrannionis minoris feruntur. Suidam auctorem secuti etiam nostra memoria fere omnes sexaginta octo (*) libros illum scripsisse affirmant. Qua de re nos dissentire jam supra commemoravimus. Sed res difficilis est ad judicandum, quod ubicunque in libris suis scriptores veteres Tyrannionem nominant, cognomen non adjiciunt. Itaque quaerendum censeam, num scripta, quorum fragmenta ad nos pervenerint, Amisenus an Phoenix composuerit. Librum, qui inscribitur περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου grammatico majori attribuendum esse Lehrsii auctoritate adjuti etiamnunc contendimus (*). Etiam de Homerica prosodia dubito an Amiseno non abjudicari possit. Nam in eo libro Tyrannionis, quem Cicero ab Attico petiit, aliquid de accentu esse disputatum ex verbis epistolae opinari licet (*). Haec esse incerta confiteor nec sententiam jam ab aliis (*) propositam am-

⁽¹⁾ Schoell. Gesch. d. griech. Litt. II, p. 555. Zu Amisus, wo er eine Schule stiftete, wurde er der Lehrer Strabo's. Hoc non concedam; quatuor enim vel quinque annis antequam Strabo natus est Tyrannio a Lucullo ex Asia deductus Romae jam docuerat. Hunc errorem vitaturus Graefenhanius (l. l. p. 405.) in alium incidit, qui Tyrannionem minorem in Orientem reversum Amisiae (sic!) ludo aperto a Strabone audiri facit. Idem Kusterus l. l. notavit.

⁽²⁾ Grofskurt's Vorr. z. Strabo's Erdbeschr. §. 3. p. XIII. Vermuthlich blieb er den Winter über dort (Korinth), um die Stadt und Nachbarschaft, namentlich auch Athen und Attika, kennen zu lernen, und gelangte dann im Frühjahr 725 nach Rom, wo er drei oder vier Jahre verweilte.

⁽¹⁾ Ita jam Bernhardyus corrigere voluit, quod ad litterarum ductum proxime accederet; sed our rationes temporum magis cum ροη' concordare putaret non adjunxit.

⁽⁴⁾ Ita vulgo legitur. Codd. dant β'β' πρὸς η καὶ ξ'. Bernhardyo (a. l.) vestigia librorum suadere videntur ἐκατὸν καὶ ξ'. Sed locus sola conjectura sanari non possit.

⁽a) Lehrs. Herodiani scripta tria emendatiora p. 416. Alte Grammatiker schrieben περλ μερισμοῦ oder περλ μερισμοῦ τῶν τοῦ λόγον μερῶν. So Apollonius Dyscolus vier Bücher nach Suidas, und vor ihm der ältere Tyrannio, wozu der jüngere Tyrannio einen Commentar. cf. Stahr l. l. p. 126. n. 1. Corrigenda videntur, quae Graefenhan. l. l. I, p. 405 u. 469 et Lersch. l. l. II, p. 58 afferunt. Hic vel a se dissentire videtur; ib. p. 265, 11I, p. 83. cf. Schoell. l. l.

⁽⁶⁾ Cic. ad Att. XII, 6. Scire enim vis, quo uno animus alitur; sed, quaero, quid ex ista acuta et gravi refertur ad τίλος.

⁽⁷⁾ Drumann. l. l. p. 85. Andere schickten ihm ihre Arbeiten; keine war ihm willkommener, als die

plexus essem, nisi Servius, quarti vel quinti saeculi grammaticus, qui librum de accentibus reliquit, tradidisset, Tyrannionem Amiseuum quattuor scripsisse esse prosodias, βαρείαν, μέσην, όξείαν et πιρισπωμένην (1). Itaque non inconsiderate facere nobis videmur, si illud scriptum περί τῆς 'Ομηρικῆς προσωδίας Tyrannioni Amiseno attribuimus. Si vero reputaveris, quam arcto vinculo apud veteres grammaticos omnes quaestiones grammalicae et inter se et cum Homero conjunctae sint, ὀρθογραφίαν quoque, διόρθωσιν 'Ομηρικήν (2), ότι διαφωνούσιν οἱ νεώτεροι ποιηταί προς 'Ομηρον quin ei mecum des non dubitabis. Quum vero ex his scriptis quae habemus fragmenta omnia sumta videantur, sequitur, ut Tyrannio quem veteres grammatici laudant sit Amisenus. De duobus scriptis, quae praeter έξήγησιν supersunt et περί τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου et περί τοῦ σκολιοῦ μέτρου (3) num ab Tyrannione majore an minore scripta sint, quod horum operum nihil praeter nomen exstat, dijudicare non licet. Quamquam, si Suidam dixisse reputo commentarium περί του σκολιοῦ μέτρου Tyrannionem a Cajo Caesare facere jussum esse, nescio an de hac quoque re a majore sit scriptum, qui fuit Cajo Caesari aequalis. Liber vero περί τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου qua aetate et a quo scriptus sit ne Oedipus quidem explicet. Itaque Bernhardyo aliisque, si Tyrannioni minori datur non repugno (4).

Quae quum ita sint nisi vereremur ne artificiosius videremur quam criticae arti convenientius agere, duas illas Suidae notationes aliquot versibus mutatis alioque loco insertis sic pronuntiaremus scribendas esse:

Τυραννίων, Ἐπικρατίδου — μυριάδας εγραψε περὶ τῆς Όμηρικῆς προσφδίας, περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἐν ῷ λέγει ἄτομα μὲν εἶναι τὰ κύρια ὀνόματα, θεματικὰ δὲ τὰ προςηγορικά, ἀθέματα δὲ τὰ μετοχικὰ ὅτι διαφωνοῦσιν οἱ νεώτεροι ποιηταὶ πρὸς Ὅμηρον διόρθωσιν Ὁμηρικὴν ὀρθογραφίαν. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς ὑπὸ ποδάγρας παραλυθεὶς ὀλυμπιάδι ρπή, ἐν τῷ γ ἔτει τῆς ὀλυμπιάδος.

Τυραννίων ὁ νεώτερος — καὶ ἔγραψε βιβλία (ὀκτώ πρὸς τοῖς ξ΄?) ὧν καὶ ταῦτα· περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου, ὅτι ἔστιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς τοῦ ἀντιγένους (?) ἡ Ρωμαικὴ διάλεκτος· ἔξήγησιν τοῦ Τυραννίωνος μερισμοῦ.

Untersuchungen des Tyrannion über die Prosodie; die Accentlehre schreckte ihn nicht ab, er konnte die Zeit nicht erwarten, sie mit Cicero zu lesen.

⁽¹) Endlicher anall. gramın. p. 530. Servius de acc. §. 20 Tyrannio vero Amisenus, quem Lucullus Mithridatico bello captum Lucio Murenae concessit, a quo ille libertate simul et civitate donatus fuit, quattuor scribit esse prosodias βαρείαν, μέσην, εξείαν et περισπωμένην. Atque memoriae proditum est, hunc ante alios fuisse pronuntiatione potiorem, quod nequaquam assequi potuisset, nisi tenore singularum vocum diligentissime perquisito.

⁽²⁾ Graefenhan 1.1. Und soll auch eine Ausgabe des Homer beabsichtigt haben, die aber nicht zu Stande kam. Quo ex fonte vir doctissimus id hauserit nescio.

⁽²⁾ Suid. s. v. σπολιόν: ὑπόυνημα ἔγραψε Τυραννίων περί τοῦ σπολιοῦ μέτρου, ὁ προετάθη αὐτῷ ὑπὸ Γαίου Καίσαρος. Idem legitur ap. Schol. ad Arist. Ran. v. 1337.

⁽¹⁾ Bernhardy Gesch. d. Griech. Litt. I. p. 395. Graef. l. l. 405, 425 et saepius.

Fontes et subsidia, quibus Tyrannio major usus fuerit, certo demonstrari non possunt, neque magis, quo ambitu Homericis studiis vacarit, num athetesibus quibusque usus sit, qua ratione lectiones suas probarit, qua orthographiam, qua grammaticam universam tractarit, propterea quod scholiastae in nudis lectionibus memorandis acquiescere solent rationibus aut omissis aut obiter affixis. Nonnulla tamen ex iis, quas habemus reliquiis divinando assequi possumus. Tyrannionem de accentibus aliisque rebus ab Aristarcho ejusque cultoribus dissensisse legenti in promptu est. Omnibus fere locis nonnullis exceptis ejus lectiones refutari videbit; num recte necne in tanta testimoniorum inopia diiudicare difficile sit, quod quae habemus quum admodum sunt mutila, tum ab adversariis tradita, qui ut diligenter attulerunt, quibus sententias suas defenderent, ita quae Tyrannio pro se dixit, neglexerunt. Haec dissensio, cui plurima, quae supersunt, debemus, unde orta sit neminem, qua ratione grammatici veteres artem suam excolerent, strenue persecutum praeteribit. Quo enim tempore Tyrannio scripsit et Aristarchi ejusque discipulorum auctoritas et illud dicendi genus, quod vulgo vocatur κοινή, nondum adeo praevaluit, ut quae non erant consentanea et inusitata haberentur et ut barbara repudiarentur. Multa ergo, quae Aristarchus sive observandi diligentia sive sensu insito ad penetralia quasi linguae perductus jam rejecerat, quod e sermone vulgari nondum abiissent, Tyrannio non improbavit, apud quem et analogiam vel rationem et anomaliam vel consuetudinem et usum valere videmus. Dialectos enim eum non repudiasse sed etiam desendisse ex reliquiis cognosci licet (ἀνδριᾶς, ἀχρειος scripsit Attico more, Καρησός Cyzicenorum). Neque tamen constanter idem eum fecisse docet illud fragmentum ex lexico de spiritibus sumptum, in quo legitur, litteram viuitio verbi positam semper spiritum asperum habere; quam regulam Tyrannionem quoque in Homeri carminibus Junes scribentem secutum esse, quamquam υμμες Aeoles pronuntiarent. Unde factum sit ut ab Aristarchi doctrina a Dionysio Thrace tradita descisceret, si quaeritur, non habeo quod respondeam nisi quod Aristotelicae philosophiae praecepta tanto studio amplexus erat, ut a Strabone φιλαριστοτέλης nominaretur. Aristoteles vero linguas non natura sed usu ortas esse dixerat (1). Nec desunt vestigia Tyrannionem etiam in aliis rebus grammaticis explicandis Aristotelis doctrinam secutum esse. Quamquam enim grammaticam esse έμπειρίαν τῶν παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι λεγομένων (^{8}) Dionysius ille Thrax dixerat, Tyrannio eam θεωρίαν τῆς μιμήσεως nominasse traditur. Quis in his verbis Aristotelis discipulum non agnoscat? Itaque a duobus magistris eruditum, eorum diversas sententias ut conciliaret Tyrannionem studuisse confirmaverim, praesertim quum idem studium anomaliam cum analogia conjungendi Cice-

⁽¹⁾ Lersch. l.l. I. p. 37 sq.

⁽²⁾ Lersch. l. l. II, p. 67 sq.

ronis (¹) in scriptis ejusque amici Terentii Varronis (²) reperiatur, quibus cum viris necessitudinem quaudam et studiorum et sententiarum Tyrannioni intercessisse verisimile est.

Quae quum ita sint Tyrannionem, virum acris ingenii, in numero eorum grammaticorum ponendum putem, qui suam et propriam haberent viam ac rationem, qua de rebus grammaticis judicarent, nec uni alterive scholae addicti magistri verba constanter repeterent. Qua quidem ratione, quum quasi medium cursum tenere vellet, vera non semper eum invenisse, sed multa nova et saepe inaudita (3) excudisse non negem.

Περί της 'Ομηρικής προσωδίας.

I. II. A., 116 Lex. Gud. 8. v. ώς. 'Αρίσταρχος δε παρήνει καὶ Τυραννίων τὸ ὡς ἐν τῷ μέση φράσει περισπάν, εἰ μὰ ὑποτάσσοιτο συνδέσμ... ὡς τὸ καὶ ἀλλὰ. καὶ ὡς ἐθέλω, ἐπειδὰ ὡς άγεν εἶκος Αθήνη· ἀλλὰ καὶ ὡς ἱπεεῦσι μετέσσομαι. ἀλλὶ οὐδέπω σε ἔολπα ὁνόσσεθαι κακότητα. Eadem inveniuntur sed emendationa ap. Cram. An. Ox. I. p. 449, 11. 'Αρίσταρχος δε παρήνει καὶ Τυραννίων τὸ ὡς ἐν τῷ μέση φράσει περισπάν, εἰ μὰ ὑποτάσσοιτο συνδέσμω ὡς τὸ καὶ:

άλλα και ῶς ἐθέλω Il. 1, 116. ἐπεὶ ῶς άγε νεῖκος Αθήνη Il. 11, 721. ἀλλα και ῶς ἐππεῦσι μετέσσομαι Il. 4, 322.

άλλ ουδ' ώς σε έολπα ονόσσεσθαι κακότητος Od. 5, 379.

His vero duodus locis τὸ μὰ ejiciendum esse et allata exempla docent et Cram. An. Ox. II, 373, 5. ᾿Αρίσταρχος δὲ παρχνει καὶ Τυραννίων τὸ ὡς ἐν μέση φράσει περισπάται (? περισπάν) εἰ ὑποτάσσειτο συνδέσμω. ὧσπερ ἐπὶ τῶν τοιούτων. Sequuntur fere eadem exempla (Il. 11, 710; 721; 1, 116; Od. 5, 219; 379). Similes regulas et alii grammatici velut Herodianus apud Joann. Alex. p. 31, 30 (ubi ἀγένως in ἄγε νεῖως mutandum est, id, quod Diudorfius neglexit), Trypho ap. Herm. d. em. rat. gr. p. 466 et ib. 111.; Apio et Herodorus ap. Eust. Il. p. 62, 2 proposuerunt. Num Apollonius nihil novandum esse putaverit nec ex illo a Spitznero jam laudato loco Apollonii de adverb.

⁽¹⁾ Lersch l. l. I, p. 142. Aber schon aus dem oben Angegebenen geht hervor, dass er (Cicero) weder Analogie noch Anomalie zur Richtschnur nahm, sondern dass er den Wohlklang als den Grundsatz ansah, der bei schwieriger Entscheidung die Formbildung bedingen sollte.

⁽¹⁾ Varro d. ling. lat. IX, p. 458 Spengel. Consuetudo et analogia conjunctiores sunt inter se, quam hi credunt. Quod est nata ex quadam consuetudine analogia et ex hac consuetudo, ex dissimilibus et similibus verbis eurum quod declinationibus constat, neque anomalia neque analogia est repudianda, nisi si non est homo ex anima, quod est homo ex corpore et anima.

⁽³⁾ Lehrs. Aristarch. p. 259. Quod quantum valeat intelligitur maxime comparatis quibusdam postorioris aevi grammaticis cum alios dico tum Tyrannionem et Ascalonitam Ptolomaeum, qui Gottschedii simili studio nihil non certa quadam regula adstringi volebant (a quo sermo ingenioso homini similis abhorret), qui inauditos nec a paradosi vel ab Herodiano modestisque grammaticis receptos accentus excudebant.

p. 581, 3 nec ex altero de conjunct. p. 523, 20 certo quidem intelligitur. De $\tilde{\omega}_5$ v. Jen. Litter. Zeit. 1809. No. 245, S. 141.

II. Schol. Ven. II. A., 126. ταῦτ': τὸ δὲ ταῦτ' Τυραννίων ὁξύνει, ἔν ἢ τὰ αὐτά. Lectio non rejicienda est, nam Homerum jam ὁ αὐτὸς usurpavisse Herrmannus in opusc. I, p. 333 de pron. αὐτὸς observavit. Sed propter articuli synizesin scrupulus mihi injicitur, quem me doctior eximat.

III. II. A. 166 Cram. An. Ox. I, p. 67, 15. ἀτάρ. Τυραννίων δὲ ἀταρ ἀναγιγνώσκει ἐπεὶ οὐδὲν εἰς $\bar{\rho}$ λῆγον ὑπὲρ μιᾶς συλλαβῆς βραχυκατάληκτον ὀξύνεται στέαρ, θέναρ, κέαρ, φρέαρ, νέκταρ ταῦτα. τὸ πατὴρ ὅτε συστέλλεται ἐπὶ τελοῦς βαρύνεται πάτερ, ὁροίως ἀνὴρ ἄνερ, δαὴρ δᾶερ ἀντέπιπτε μὲν ἡ ὑπὲρ πρόθεσις, εἰ μὴ κατώρθωτο τὸ πᾶσαν ὀξύνεσθαι πρόθεσιν. (Cf. ibid. p. 2, 18 οἱ μὲν οὖν ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν, ὡς Καλλίμαχος οἱ δὲ βαρυτόνως λόγω τοιῷδε πᾶσα λέξις εἰς $\bar{\alpha}$ ρ λήγουσα βαρύνεται κ. τ. λ.).

Eandem regulam Ptolemaeus Analogeta secutus non αὐτάρ sed αὖταρ scripsit, quam scripturam etiamsi non aspernatur Apollonius tamen non accipit; cf. Becker An. p. 508, 3. ἡ μὲν γὰρ φωνὴ παρεισδύεται άλογος, εἶγε τὰ εἰς ϝ λκΎοντα μετὰ βραχείας μόρια βαρύτονα ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ πατήρ ἡ κλητικὴ ἐβαρύνθη ἐν τῷ πάτερ καὶ τοῖς παραπλησίοις. καὶ οὐκ άλογος ἡ ἀνάγνωσις Πτολεμαίου τοῦ ἀναλογητικοῦ ἐν τῷ

αύταρ ἐπεὶ κίσμηθεν. (ΙΙ. 3, 1)

βαρύνοντος το τέλος. καθό γαρ πρόθεσις ή ύπέρ, οὐκέτι δύναται ἀντικεῖσθαι, ὅπερ ἐστὶ το τέλος εξύ πάντωτε. Adversatus suisse videtur Herodianus; cf. Arc. d. acc. p. 184. et Choerob. in Beck. An. p. 1239. 1240.

IV. Schol. Ven. II. A. 421. νῦν. τὸ νῦν ἀντὶ τοῦ δή. διὸ καὶ Τυραννίων ἡξίου ὁξύνειν αὐτό, οὐκ εὖ.

Nov semper scribendum esse nisi versus syllabam correptam poscat Lehrs. quaestt. epp. p. 130 exposuit.

V. Schol. Ven. Il. B, 8; Λ , 186. β άσκὶ ἴθι. Τυραννίων ὑφὶ ἐν ὡς ἄπιθι. παραιτητέον δέ τὰ γὰρ εἰς μι λήγοντα μετὰ προθέσεως φιλεῖ συντίθεσθαι, μετὰ ἄλλων δὲ λέξεων οὐκέτι. καὶ πάλιν τὰ διὰ τοῦ $\bar{\kappa}$ παραχθέντα κατὰ ἀρχὴν οὐ θέλει συντίθεσθαι καὶ ἄμεινον ταυτολογίαν εἶναι, ἐμφαίνουσαν τὴν ἔπειξιν καὶ ἀλλαχοῦ ἔλθοι καὶ ἶκοιτο, ἔπος τὰ ἔφατὰ ἐκ τὰ ὀνόμαζεν.

Haec vocabula non in unum jungenda fuisse et Tyrannionem errasse quis neget? Eundem significant quae apud Eust. Il. p. 165, 38 leguntur: τοὺς δὲ γράφοντας ὑψ ἔν, βάσκιθι, ἀνατρέπουσιν οἱ παλαιοί; et in Lex. Gud. p. 105, 40 s. v. Βάσκ ἴθι: φησὶ (φασὶ?) καὶ ἀπιθι τινές, καὶ οὐχὶ ἐν παραθέσει. Cram. Ox. I, p. 89, 11. τινὲς βάσκιθι ὡς ἀπιθι. Quam ad sententiam Tyrannio inductus videtur, quod si duo imperativos conflavit in unum, pleonasmum, qualis est in βάσκ ἴθι, evitavit.

VI. Schol. Ven. Il. B, 162. φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης. οὐκ ἀναστρεπτέου την πρόθεσιν ὡς Τυραννίων καὶ Πτολεμαῖος. ὁπότε γαρ γενική συντάττεται ἡ ἀπὸ (inseruit

h. l. Lehrs. Herod. tr. script. emend. p. 205, μη μεταξύ πιπτουσών λέζεων και σημαίνη το άποθεν) τηρεί τον τόνον.

καλ γάρ τίς θ'ένα μένα μένων ἀπό ης ἀλόχοιο (ΙΙ. 2, 292).

Quae de praepositionis inter substantivum et adjectivum vel inter duo substantiva positae anastrophe veteres grammatici tradiderint jam Lehrs. quaest. ep. p. 79. sq. exposuit. Tyrannio praepositionem ἀπὸ hoc loco vel adverbii vim induisse sensit vel accentum retraxit, quod praepositionem post adjectivum positam praepostere prolatam judicavit; id quod praestiterit, quia Ptolomaeus, qui una cum Tyrannione nominatur teste Schol. Ven. B, 839, praepositionis anastrophen ad τὰ προσηγορικώτερα referebat.

VII. Schol. Ven. Il. B, 269 άχρεῖον. Διονύσιος καὶ Τυραννίων τὴν πρώτην ὀζύνουσιν, ὥςπερ καὶ παρὰ τοῖς ᾿Αττικοῖς καὶ ἀναλόγως. παρὰ γὰρ τὸ χρεία τὸ κατὰ ς έρησιν ἄχρειος ὡς μοῦσα ἄμουσος ἡ μέντοι παρὰ τῷ ποιητῆ ἀνάγνωσις, ἀφορμῆς ἐχομένη τῆς κατὰ τὴν συνεκδρομήν προπεριεσπάσθη.

Duplex igitur erat scribendi ratio. ἄχρειος dicebant, qui ut Tyrannio Atticorum morem exemplis ut ἄμουσος desenderunt; Homeri morem Herodianus alia regula in scholio l. l. (τὰ ἐν τῆ πρώτη συλλαβῆ ἔχοντα τὸ ā μὴ καθαρὸν ἐπιφερομένων δύο συμφώνων μετὰ τῆς ει διφθέγγου, μὴ σημαίνοντα μέρος σωματικὸν προπερισπᾶται, ἀνδρεῖος, ᾿Αργεῖος. οῦτως καὶ ἀχρεῖος) proposita probavit. Alteram originationem, quam Lex. Gud. s. v. ἄχρειον repetit, a verbo χρῶ Schol. Ven. alterum h. l. ossert. cf. Lob. Paral. p. 235. Cram. Ox. I, p. 12, 22. Verba Arcadii d. acc. p. 87: χρεία ἄχρειος κοινόν, ἀχρεῖος δὲ τὸ ἀττικόν transpositione χρεία ἄχρειος τὸ ἀττικόν, ἀχρεῖος δὲ τὸ κοινόν sananda existimem.

VIII. Schol. Ven. II. B, 585 Ο ἴτυλον: ως δάκτυλον ἄρχεται γὰρ τὸ δνομα ἀπὸ τῆς οι διφθόγγου. κακῶς δὲ Τυραννίων, οἰόμενος ἄρθρον εἶναι τὸ οι, καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν τοῦ ποιητοῦ ἀμαρτάνων καὶ παρὰ τὴν ἱςορίαν, εἴ γε οὖτως φησὶ καὶ Φερεκύδης "τοῦ δὲ γίνεται ᾿Αμφάναξ, τοῦ δ᾽ Οἴτυλος, ἀφ᾽ οῦ ἡ πόλις ἡ ἐν Σπάρτη καλεῖται." τὸ δὲ κεφάλαιον ἐκτέταται ἐν τῆ προσωδία τῷ Ἡρωδιανῷ περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Τυραννίωνος.

Auctoris nomine suppresso plenius de hoc errore disputat Eust. Il. p. 295, 41 έτεροι δὰ τὸ Οἴτυλον ἀμφενέμοντο ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου ἀναγινώσκουσιν, ἄρθρον μὰν τυθέντες τὸ οῖ, πόλιν δὰ τὴν Τύλον, ἴνα λέγη ὅτι καὶ οἱ τὴν Τύλον ἀμφενέμοντο. οὐκ ἀρέσκει δὰ τοῦτο τοῖς ἀκριβέσιν, οἱ Τύλιν μὰν πόλιν Θράκης οἴδασι κλινομένην Τύλεως. Τύλον δὰ οὐ πόλιν Λακωνικήν. Oetyli nomen servatum est etiamnunc in Βέτυλος. Cf. Strab. VIII. p. 360. ib. Cramer.

IX. Schol. Ven. Il. B, 648 'Ρύτιον: προπαροζυτόνως ώς ςάδιον. οὐκ εὖ δὲ Τυραννίων παροζύνει αὐτὸ ώς πεδίον οὖτε γὰρ ὑποκοριςικόν, οὖτε εἰ ἦν ὑποκοριςικόν, παρωζύνετο,
καθότι τρίβραχυ. τοῦτο δὲ εἴπομεν καὶ ἐπὶ τοῦ Θρόνιον.

Conjicere licet Tyrannionem etiam Θρονίον scripsisse; tenorem vero non ad πεδίον sed ad nomina propria in ίος, quae habent tres syllabas breves, ut Κλυτίος II. 3, 147; Σχεδίος, ib. 2, 517; Φαλίος, Thuc. I, 24 referendum puto.

Χ. Schol. Ven. II. Β, 662. κατέκτα: Πτολεμαΐος φησιν ὁ ᾿Ασκαλωνίτης, ᾿Αρίςαρχον ανεγνωκέναι ὁμοίως τῷ

έκτα σύν ούλομένη αλόχω (Od. 11, 410)

κατά συστολήν. Τυραννίων δε κατ' έκτασιν. οίμαι δε άκόλουθον είναι έκείνη τῆ γραφῆ τῆ κομιζομένη ὑπ' Ἀριστάρχου,

ως έμεν ως ότε δίον Έρευθαλίωνα κατέκταν (Il. 4, 319)

ή μέντοι κοινή ανάγνωσις ή κατά συστολήν άφορμήν ἔσχε τήν τῆς άποκοπῆς, όμοίως τῷ οὖτα κατά λαπάρην (Il. 6, 64).

Grammaticus erravit manifesto quod et ἔκταμεν aliaeque formae a breve ostendunt et κατέκτα correptum pronuntiatur II. 15, 432: ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι Γαθέοισιν.

XI. Schol. Ven. II. Δ , 228. Πειραίδαο: ἐν τέσσαρσι συλλαβαῖς προφέρεται τὴν εὐθεῖαν τοῦ πατρωνυμικοῦ, καὶ οἱ ἄλλοι. Τυραννίων δὰ τρισυλλάβως, λέγων ώς ὅτι οὐδὰν πατρωνυμικὸν παρὰ τῷ ποιητῆ ἔχει πρὸ τέλους διεςαλμένον τὸ $\overline{\iota}$ ἀπὸ ἑτέρου φωνήεντος, οἶον Πανθοίδης, Βοηθοίδης, Πηλείδης οὐδ ἄρα τοῦτο. ὑπὰρ δὰ τοῦ τετρασυλλάβως ἀναγιγνώσκειν ἔχομεν ἐκεῖνο λέγειν, ώς ὅτι ἐντελές ἐςι τὸ κατὰ διάλυσιν τοῦ $\overline{\iota}$, καὶ ὅτι οὐκ ἔχομεν τοιοῦτό τι πατρωνυμικόν, ἃ κατὰ σύλληψιν ἐξηνέχθη τοῦ $\overline{a}$ καὶ τοῦ $\overline{\iota}$ πρὸ τέλους. παρὰ τὸ Πείραιος οὖν Πειραίδης ἐγένετο.

Πειραΐδης quod a Πείραιος deducitur et altera forma Πειραεύς (Lob. Phryn. p. 41) et patronymico 'Αλκαΐδης apud Pindarum (Ol. 6, 68) ab 'Αλκαΐος facto firmes. Quibus suam Tyrannio sententiam defendit Πανθοίδης, Πηλείδης, haud scio an apud Homerum in Πανθοΐδης Πηλείδης dissolvenda sint.

XII. Schol. Ven. II. Δ, 423. Ζεφύρου ὖπο κινήσαντος: Πτολεμαΐος ὁ τοῦ ᾿Αριστονίκου καὶ Νικίας καὶ Τυραννίων ἀναστρέφουσιν, οἱ δ᾽ ἄλλοι παρέλκειν φασὶ τὰν πρόθεστιν, ἔνθεν καὶ φυλάσσεται ὁ τόνος ὁμοίως τῷ

έσκεν υφηνίοχος (Il. 6, 19)

Ποσειδάωνος ύποδμώς (Od. 4, 386).

Acquiesco in iis quae Spitznerus doctissime ad h. l. disseruit, quibus non-nunquam cum Zephyri nomine κινεῖν et ὑπὸ conjungi, sed nunquam ὑποκινεῖν docetur.

XIII. Schol. Ven. II. Ε, 302: Σμερδαλέα ἰάχων. βαρύνειν δεὶ τὴν ἰάχων ἐνεςῶτος γάρ ἐστι καὶ παρατατικοῦ. οὐ μέντοι περισπασθήσεται, ὡς οἴεται Τυραννίων διδάσκει τὰ κινήματα:

ήμεις δε ιάχοντες (Od. 4, 454).

εί γαρ περιεσπάτο, ώς νοούντες έγίνετο.

έπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὅπισθε (Il. 13, 834). τρὶς δ' ἀιεν ἰάχοντος (Il. 11, 463). ούτως ούν και τὸ

φθέγξομ' έγων ιάχουσα (ΙΙ. 21, 341)

όφείλομεν προπαροξύνειν.

Schol. LV. Il. E, 343. Τυραννίων προπερισπά τὸ ἰάχουσα, κακώς.

Quas igitur formas hujus participii apud Homerum invenimus, Tyrannio non aoristi secundi putavit esse, id quod Goettlingius doctr. acc. p. 62 supposuit, sed verbi ἰαχίω, quod frequentissimum est apud poetas Atticos et in hymno ad Cer. 20 legitur. Thema quum servatum sit in adjectivo αυίαχοι (Il. 13, 41), aegre de praesenti ἰάχω mihi quis persuaserit. Cf. Lobeck. Rhem. p. 148. Lehrs. Arist. p. 315. Arcadius de acc. p. 154 vix intelligi potest, nisi locus emendatione sanetur.

XIV. Schol. Ven. Il., Ε, 638. $\dot{a}$ λλ' ο $\ddot{i}$ όν τινα. Νικίας ψιλο $\ddot{i}$ ἐκδεχόμενος τὸ μόνον $\ddot{a}$ λλοι δὲ δασύνουσι θαυμαστικῶς ἐκδεχόμενοι, ὡς καὶ Ἡρακλέων, ἴνα ὅμοιον $\ddot{i}$ τῷ $\ddot{a}$ λλ' ο $\ddot{i}$ ον τὸν Τηλεφίδην (Od. 11, 518).

Κέχρηται μέν ούν αυτώ και όμωωματικώς

οΐον τε κρομύοιο λοπόν (Od. 19, 233)

xal बंग्मी मण्णे छंड

ofor availas (Od. 1, 410),

Τυραννίων δε άλλοῖον άναγινώσκει ώς έτεροῖον, όμοίως τῷ

άλλοιές μοι ξείνε. (Od. 16, 181).

ήμιν δε δοκεί θαυμας ικώτερον αναγινώτκειν, ώσπερ καί τοίς περί Ήρακλέωνα, ΐνα δμοιον ή τῷ οσσάτιόν τε καί οίον (Il. 5, 758),

αλλ' οίον τόδ' έρεξεν (Od. 4, 242),

ï

ούτως αρέσκει καλ Φιλοξένω.

Inter tres lectiones, quas schol. l. l. praebet, Tyrannionis mihi maxime arridet, quod minus artificiose dicta videtur. Quod vero Spitznerus l. l. ἀλλοῖος comparando aptum negat, non intelligo. Nam et ll. 4, 258 aliisque locis rem alius speciei, sic tamen ἀλλοῖος significat, ut semper aliquam comparationem involvat nec simpliciter aliud notet; et qua re Hercule inferior sit Sarpedon comparando nostro loco cognosces. Cf. Nauck. Arist. p. 53. Diod. IV, 32; 49.

XV. Schol. Ven. Il. Z, 229. δύνηαι ώς λέγηαι καὶ φέρηαι σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὅληαι (Il. 3, 417)

Τυραννίων δὲ προπερισπῷ καὶ δηλον ὅτι καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ πρόσωπον δώσει δυνῶμαι ὡς νικῶμαι. ἀλλὶ εἰ ἄπαξ ἐστὶ τὸ ὁριστικὸν κατὰ χρησιν, δύναμαι δύνασαι καὶ ὁμολογεῖται ἀπὸ τῶν εἰς $\overline{\mu_i}$, ἐμοτονήσει τούτοις καὶ τὰ ὑποτακτικά. οὕτως καὶ Αρίςαρχος καὶ οἱ ἄλλοι.

Fuit ergo Tyrannio, ut opinor, vel eorum numero qui activam formam δύνημι finxerunt, (Eust. Od. p. 1538, 56 τοῦ δὲ δυνάσθη ὁ ἐνεστως δυνάζω ἄχρηστος μὲν πάντως, ποιητικώτερος δέ. γενόμενος ἐκ τοῦ δύνω, ἀφ' οῦ καὶ τὸ δύνημι, οῦ παθητικὸν, τὸ δύναμαι) et regulam secutus, quam apud Arcadium de acc. p. 171 legimus, δυνωμαι effecit, vel contractione posita in secunda persona expulso σ δυνήαι scripsit.

XVI. II. I, 7, Cram. An. Paris. III, p. 11, 30 το παρέξ ο Τυραννίων εν μέρος λόγου ήκουσεν, ιν ή ἐπίξρημα, και βαρύνει και ἔχει λόγον ως Ἡρόδοτος (IV, 46) ἐν α΄ (Lehrs. Herod. tr. scr. em. p. 248 correxit δ΄) πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος παρα δε τῷ ποιητή το παρέξ δύο μέρη λόγου εἰσί, και ἐγκλίνεται, εἰ δύο προθέσεις.

A Tyrannione non solum libros optimos sed grammaticos etiam meliores dissidere iam animadvertit Spitznerus Exc. XVIII, p. LXIX. Grammatici nostri sententiam ea quoque videntur spectare, quae leguntur in Cram. An. Ox. I, p. 380, 7 τὸ πάρεξ βαρυνόμενον καὶ γενικῆ συντασσόμενον ἔχει τι παράσημον. κ. τ. λ.

XVII. Schol. Ven. Il. I, 393. σόωσι. Τυραννίων προπερισπά ώς νοώσιν, ώς ἀπὸ τοῦ σοῶ περισπωμένου, ἐπεί, φησί, καὶ τὸ εὐκτικὸν κατὰ ἀποκοπὴν εἶπεν

η κέ σφιν νηας τε σόω και λαον 'Αχαιών (IL 9, 424)

και το δεύτερον

όππως κεν νηάς τε σόως καὶ λαιν 'Αχαιών. (Il. 9, 681)

'Απίων δε δια τοῦ α γράφει, ἐπεί καὶ ἐν άλλοις οὕτως εὐρίσκεται

σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας (Il. 5, 23), τὸν μὲν ἐγω ἐσάωσα (Od. 5, 103), ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ (Od. 13, 230),

και έπι μέλλοντος

κερδαλέης εἴ τίς κεν ἐρύσεται ἡδε σαώσει (Il. 10, 44).

ή δε πλείων χρησις, ων έστι καλ ό Ασκαλωνίτης, ως σωζωσι. καλ δηλον ότι τοῦ σώωσι συστολην αὐτοὺς δεὶ παραδέξασθαι. πρόδηλον κάκ της μετοχής

τω δ' έτέρω έκατερθεν ίτην σώοντες έταίρους (Od. 9, 430).

Verbum σώω, quod ab aliis in σαίω dissolvitur, a Tyrannione in σοίω distractum videtur; qua forma posita conjunctivum σοῶσιν contractum effecit. Quomodo hic apocopen adhibuerit non intelligo, nisi hunc fere sententiarum nexum fuisse divines, ex σοώη per apocopen fieri σοῷ, ergo conjunctivum esse σοῶσιν (cf. Goettling doctr. acc. p. 102). Aristarchus eandem formam probasse videtur teste Schol. Ven. Il. 9, 681.

XVIII. Schol. Ven. II. K, 25 αὐτῷ. Τυραννίων την αὐτῷ ἀντωνυμίαν καθ ^{2} ν ἐλάμβανεν ὡς ἐν τῆ συνηθείᾳ· ὁ δὲ ᾿Ασκαλωνίτης τὸν αὖ σύνδεσμον παρελάμβανε, καὶ τὸ τῷ ἰσοδυναμοῦν τῷ τούτῳ, ὁμοίως τῷ

τοῦδ' αὖ τοῦ λυκάβαντος (Od. 14, 161)

ίση δέ μοι δοκεί ή ἀνάγνωσις είναι. ἐπὶ μέντοι τοῦ τοῦδ' αὖ τοῦ λυκάβαντος κατεπείγόν ἐστιν αὖ, είτα τοῦ ἀναγνῶναι· κωλύεται γὰρ ἐνθάδε ἐμπαραληφθῆναι ὑπὸ τοῦ σημαινομένου τὸ αὐτοῦ.

De artificiosa Ptolemaei Ascalonitae lectione non est cur uno verbo exponam. v. Spitzner. ad. l. l.

XIX. Schol. Ven. Il. K, 292: Πτολεμαΐος ὁ τοῦ 'Οροάνδου ἀνέγνω ἢνιν ὡς μῆνιν καὶ τοῦτο ὀφείλει είναι τὸ ἀνάλογον Τυραννίων δὲ ὀξύνει τὴν πρώτην καὶ δῆλον ὅτι δώσει καὶ τὴν ἐπὶ τέλους ἐκτείνεσθαι· ὀξεῖα γὰρ κατὰ μακρᾶς βραχείας ἐπιφερομένης οὐ πίπτει κατά το κοινον έθος, ύπεσταλμένων των σεσημειωμένων, λέγω δε τοῦ είθε, αίθε, ναίχι, περί ων καὶ λόγον δεδώκαμεν· τάχα οὖν καὶ το πνιν ἐκτείνει ὁ Τυραννίων διὰ το μέτρον, οὐχὶ διὰ το πληθυντικον

ทับเร ทุ่นย์ งาน (Il. 6, 99).

και γαρ πόλις λέγουσι και πόλιν και μάντις και μάντιν.

Eodem errore nescio an Tyrannione auctore teneatur Eust. Il. p. 805, 58: την δὶ ήνιν, δ δηλοὶ ἐνιαυσιαίαν, ἐν ἐκτάσει τῆς ληγούσης οἴδασιν οἱ παλαιοί, et Od. p. 1473, 45, ubi addit ab Atticis hanc syllabam productam esse (τὸ δὲ ήνιν ὅτι ἐκτείνει την λήγουσαν ᾿Αττικῶς ὁ μετρικὸς δηλοὶ ποδισμός). Ultimam vero vocabuli syllabam in quarto pede versus heroici sine numeri detrimento ancipitem esse posse, quod docuit Herrm. el. doctr. metr. p. 41, neglexerunt.

ΧΧ. Schol. Ven. II. Λ, 192. ἄλεται. ψιλοῦται, εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐκκλίνειν τάσσηται, ώς φησιν ὁ ᾿Ασκαλωνίτης, εἴτε ἐπὶ τοῦ συστραφῆναι, ώς καὶ Τυραννίων, ῷ καὶ μᾶλλον
συγκατατίθεμαι. πολλη δὲ ἡ κίνησις αὐτοῦ παρὰ τῷ ποιητῆ ὁριστικὸς μὲν γὰρ δεύτερος
ἀόριστος

τη ύπο πᾶς ἐάλη (ΙΙ. 13, 408)

και πληθυντικών τρίτον κατά συγκοπήν

οί δή τοι είς άστυ άλεν (Il. 22, 12)

απαρέμφατόν τε

καλ ώσπερ ή φανείς μετοχή ούτως καλ ή άλείς

οίμησεν δε αλείς (Il. 22, 308)

καλ ουδέτερον

η χειμέριον αλέν υδωρ (Il. 23, 420)

καί πληθυντικόν άρσενικόν

αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τείχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες (ΙΙ. 21, 534)

nal yevinh

πόλις δ' έμπλητο αλέντων (Il. 21, 607)

τούτου τοίνυν υποτακτικόν άληται ως λάβηται. συστολή οὖν ἐγένετο ή μεταβολή ἐγκλίσεως ὁμοίως τῷ

έπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων (Π. 9, 409)

όφρα καὶ άλλος πτωχὸς άλεύεται ήπεροπευτής (Od. 14, 400)

η αὐτὸς φθίεται πρώτω ἐν ὁμίλω (ΙΙ. 20, 173).

τὸ δὲ ὅλον γέγονεν ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ὁ σημαντικόν ἐστι τοῦ πλανῶ, ὅπερ φιλοῦται. Initium Et. M. p. 59, sed nomine Tyrannionis suppresso.

Quin a verbo είλω formam ἄλεται sive ἄληται (Il. 21, 536) natam esse dicam obstat, quod ἀλῆναι cum praepositione εἰς conjunctum nonnisi passive legitur. Itaque cum iis consentiam, qui eam formam spiritu aspero instructam ad verbum ἄλλομαι revocaverunt (cf. Eust. Il. p. 839, 27; Spitzn. ad h. l.). Et haereo an sit conjunctivus aoristi εἰσήλατο, quem habes Il. 12, 438.

XXI. Schol. Ven. II. Λ , 326. παλινορμένω. Τυραννίων δύο ποιεῖ, ὁ δὲ Ἑρμαπίας σύνθετον ἐκδέχεται καὶ ᾿Αρίσταρχος. εἴρηται δὲ περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ πάλιν ως πρὸς τὰς μετοχὰς ἐν τῆ Λ , ὅτε περὶ τοῦ πλαγχθέντας διελαμβάνομεν.

Εt. Μ. p. 648, 32. Παλινορμένω. Τυραννίων δύο μέρη λόγου ποιεί ὁ δὲ Έρμαπίας σύνθετον ἐκδέχεται καὶ ᾿Αρίσταρχος ἀντὶ τοῦ ὁπισθορμοῦντες, (¹) ὡς παλιμπλαγχθέντες
(II. 1, 59) καὶ εὐρυκρείων. σημαίνει δὲ τὸ ὑποστρέψαντες καὶ παλινδρομήσαντες. κρείττον δὲ τὸ πρῶτον.

Inter veteres grammaticos summam fuisse dissensionem, num πάλιν cum verbo sequenti conjungendum sit necne ex Schol. Ven. Il. 1, 59; 16, 95 aliisque intelligimus. Qua vero lege usi sint in hac compositione, unde et multa et inaudita, ut παλίμπαις (Nauck. Arist p. 94) vocabula lexicis illata sunt, non traditum accepimus. Tyrannionem non solum παλινορμένω, sed etiam παλιμπλαγχθέντες et ευρυκρείων diremisse putemus. De παλιντροπάασθαι v. Spitzn. Exc. XIX, p. LXXXIII. Κρείων h. l. participium esse confirmem; nam auctore Herodiano μον. λεξ. p. 28 fuerunt, qui κρέων vel κρείων participii vices sustinere dicerent. cf. Lob. Rhem. p. 128.

XXII. Schol. Ven. II. Λ , 395. π ερὶ π λέες. Τυραννίων π ερίπλεες συνθέτως ανέγνω, την ρι συλλαβην όξύνων ὁ δὲ Ασκαλωνίτης κατα παράθεσιν, λέγων λείπειν την αὐτόν, ΐνα η περὶ αὐτὸν πλέες. οὖτως δὲ καὶ Αλεξίων, λόγω τούτω, ὅτι καὶ κατ ἰδίαν ἄνευ τῆς προθέσεως εὐρέθη τὸ πλέες καὶ τὰ ἀπ αὐτοῦ κινήματα

τόσσον έγω φημι πλέας έμμεναι (Il. 2, 129)

ού γαρ πολλούς, άλλα πλέονας. ώμολογημένου τοίνυν ότι τοῦ

πλέονές κεν μνηστήρες (Od. 18, 247)

συγκοπή έστιν ή πλέες φωνή, μὴ ὄντος δὲ ἄρα τοῦ συνθέτου, περιπλέονες, δοθήσεται μηδὲ τὸ ἀπ αὐτοῦ συγκεκομμένον. ἔνθεν ἐπείσθησαν κατὰ παράθεσιν ἀναγινώσκειν, λειπούσης τῆς αὐτόν. (Scripsit περιπλέονες pro πλέονες Lehrs. l. l. p. 265).

Tyrannionem errasse manifestum est (v. Spitzn. ad h. l.). Praepositionem adverbii vim h. l. induisse et pro $\pi \epsilon \rho \ell \ell$ esse positam versu h. ad Cer. 276 firmemus.

XXIII. Schol. Ven. II. Λ , 409. ' Λ λεξίων το τόνδε εν μέρος λόγου ἐκδέχεται καὶ παροξύνει, ῖνα ἰσοδυναμῆ ἀναφορικῆ τῆ τοῦτον. Τυραννίων δε δύο μέρη λόγου ποιεῖ, ῖνα ἢ τοῦτον δέ, κατὰ ἀναφορὰν ὁμοίως. ἔφαμεν δε ὅτι παρὰ τῷ ποιητῆ ἡ διὰ τοῦ δε ἐπὶ ταύτης τῆς ἀντωνυμίας ἐπέκτασις σπανίως μεν εὐρέθη ἐπὶ ἀναφορᾶς, ὁπότε διελαμβάνομεν περὶ τοῦ

τούςδε δ' έα φθινύθειν (ΙΙ. 2, 346)

ώστε ούδεν κεκώλυκε καλ ένθάδε το τοιουτο παραδέζασθαι δια το ήδη πεπεϊσθαι την παράδοσιν Βεβαιοτέρα μέντοι έστιν ή του Τυραννίωνος ανάγνωσις: ούδεν γαρ έναντιουται.

Lectio ab Herodiano probata in optimas quas habemus editiones transiit. Tyrannionem etiam aliis locis in apodosi à dé, το λος de alia id genus exhibuisse veri-

⁽¹) *Oπισθεν δρμώντες libri MSS. nec non Schol. Ven. l. l., quod vero πάλιν non est δπισθεν sed δπίσσω vel είς τούπίσσω, δπισθορμούντες tentavi.

simile est, qua de caussa Schol. Ven. IL 6, 146 ejusdem consuetudinem spectare censeam.

XXIV. Schol. Ven. II. Λ , 454. ώμη σταί. 'Αρίσταρχος ώς άθληταί, Τυραννίων δὲ ώς κομήται, σύνθετον ἐκδεχόμενος τὴν λέξιν. ἄμεινον δὲ λέγειν ώς ὅτι τὰ εἰς στης λήγοντα, τῷ ῆ παραληγόμενα, ἔχοντα πρὸ τοῦ τ̄ τὸ σ̄, ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὅντα ὑξύνεται, ἑρπηστής, ὀρχηστής. οὖτως οὖν καὶ ώμηστής.

Schol. Ven. Il. X, 67. τὸ ώμησταί ᾿Αρίσταρχος ὡς ἀθληταί, Τυραννίων δὲ ὡς χομῆται. ἔφαμεν δὲ ἐν τῆ Λ (∇ . 8.) ἐντελῶς περὶ τῆς προςῳδίας, ὡς ἐπεκράτησεν ἡ ᾿Αριστάρχου.

Philem. ed. Osann. p. 215. ώμης αί χυρίως οἱ ώμα ἐσθίουτες. λέγεται δὲ ἐπιθετικῶς καὶ ἐπὶ λείντων καὶ θηρίων άλλων καὶ ἐπὶ ἰχθύων ὅπερ βαρύνει ὁ Τυραννίων ὡς σύνθετον ἐκ τοῦ ώμα ἐσθίειν. ᾿Αρίσταρχος δὲ ἐζύνει κανόνι τοιούτω τὰ εἰς της τῷ ῆ παραληγόμενα ἔχοντα πρὸ τοῦ τ̄ τὸ σ̄ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὀζύνονται, οἷον ἑρπηστής, ὀρχηστής, ώμηστής ὅτι δὲ ώμηστής ἐκ τοῦ ώμὰ ἐσθίειν γίνεται τραπέντος Ἰωνικῶς τοῦ δασέος $\bar{\theta}$ εἰς ψιλὸν τ̄, Ομηρος μετ' ὀλίγα δηλοῖ εἰπών θῶας ώμοφάγους, δ ταὐτόν ἐστι τῷ ώμηστάς.

Eadem repetit Eust. Il. p. 855, 38. Quae sub finem loci ex Philemone allati de compositione hujus vocis disputantur, Tyrannionis esse existimem, cui de accentu adstipulor, non item de caussa. Exempla enim ab Herodiano proposita a re aliena videantur, quod έρπηστής, όρχηστής etc. verbalia sunt, contra verbum ώμάω vel ώμέω nusquam occurrit. Vocabulum ώμήστης (nam sic scribendum videtur) vocum γενειήτης, λιμνήτης, πολιήτης potius analogiam sequitur, quamquam haec non in στης esse non negligendum est. Quodsi vocabuli vim spectamus, compositio forsitan praestet, at thematis έδω similis in ηστης conformatio aegre alio exemplo probetur. Ad ἐσθίω enim Philemo confugere non debebat.

XXV. Schol. Ven. II. Λ, 495. ἀφυσγετόν. ᾿Αρίσταρχος ἐξύνει ὀμοίως τῷ ὑετόν, ὁ δὰ Τυραννίων βαρύνει ὁμοίως τῷ ἀτρύγετον. ἔστι δὰ ἐκεῖνο ὑπὰρ τοῦ ᾿Αριστάρχου λέγειν, ὅτι τὰ ὑπὰρ τρεῖς συλλαβάς, διὰ τοῦ ετος ἐκφερόμενα, μὴ ἔχοντα παρασχηματισμὸν θηλυκοῦ, ἐπιθετικῶς μὰν λαμβανόμενα τρίτην ἀπὸ τέλους θέλει ἔχειν τὴν ὀξεῖαν, ὥσπερ ἔχει ὁ ἀμαιμάκετος, περιμήκετος τὸ δὰ λαιλαπετός μὴ ὂν ἐπιθετικὸν ὡξύνθη καὶ τὸ Ἰαπετός ἐπὶ κυρίου. εἴπερ οὖν καὶ τὸ ἀφυσγετός οὑκ ἔστιν ἐπιθετικόν, ὑγιῶς ὀξυτονηθήσεται κατὰ τὸν ᾿Αρίσταρχον. ἢ εἴπερ αὐτὸ βαρύνομεν, δώσομεν αὐτὸ καὶ ἐπικεῖσθαί τινι.

Eust. Il. p. 858, 59. Τό δὲ ἀφυσγετὸν Τυραννίων μὲν βαρύνει ὡς τὸ ἀτρύγετος. ᾿Αρίσταρχος δὲ ἀξύνει ὡς τὸ Ἰαπετός ὁπλοῖ δὲ ἡ λέξις τὸν ἰλυώδη συρφετόν, ὡνοματοπεποι-ημένον ὡς ἀπὸ τοῦ ἀφύσσω, ὁ καὶ αὐτὸ ὀνοματοποιίας τρόπος ἐστί.

De vocabulo ἀφυσγετός ejusque accentu v. Lob. Path. p. 374. Arcad. de acc. p. 81. Quae vero de motione adjectivorum minus mobilium Lobeckius (Paralip. p. 478) praecepit si in hoc verbo tenentur, ἀφύσγετος scribendum existimemus. Nam ἀφύσγετος, quod ab ἀφύσσω vulgo ducitur, non est quod hauriri potest, sed quod

fluminis decurrentis impetu haustum est, et inter ἀφύσγετος et ἀφυσγετός ita eandem dissimilitudinem statuamus atque inter εξαίρετος et εξαιρετός. Sed haec vulgaris originatio non mordicus tenenda est. Praestiterit enim alia eaque ab Apollonio Sophista proposita, a Tyrannione fortasse jam autea usurpata: ἀφυσγετός — ἄγαν φευκτός. τὸ γὰρ α ἀντὶ ἄγαν έχει. τὸ δὲ λοιπὸν παραγωγὸν παρὰ τὸ φευγειν. Quam sententiam si adoptamus, τ̄ illud insertum esse, quemadınodum in μίγω μίσγω, ita in φύγω φύσγω judicabimus. Sed vide ne a privativum in locum intensivi substituendum sit, ita ut ἀφύσγετος sit limus, quem essugere non possumus, sive quo impedimur. Verba, quibus Et. M. s. v. ἀφύσγετος interpretatur τὸ μὰ ἀποφεῦγον τῆ καταφορᾶ τοῦ ῥεύματος non intelligi possunt, nisi τὰν καταφορὰν scriptum suisse autumes. Denique a privativi habita ratione accentum ut in ἀτρύγετος in tertiam a sine syllabam rejiciemus. Homericam vim retinuit Oppianus (Hal. I, 779), novam essecti Nicander (Alex. 342; 597), qui pro adjectivo usurpans abundantiae notionem videtur intulisse.

ΧΧVI. Schol. Ven. II. M, 20. Κάρησος. Τυραννίων ἐξύνει τὸ Κάρησος ὡς Παρνασσός οὕτως γὰρ ὑπὸ Κυζικηνῶν ὀνομάζεσθαι τὸν ποταμόν ὁ δὲ ᾿Αρίσταρχος βαρύνει ὡς Κάνωβος. εἴπομεν δὲ ἐν ἐτέροις, ὅτι οὐ πάντως ἐπικρατεῖ ἡ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν χρῆσις καὶ ἐπὶ τὴν Ὁμπρικὴν ἀνάγνωσιν, ὁπότε περὶ τοῦ Γλισᾶντα (II. 2, 504) διελάβομεν, εἴγε Διονύσιος ἱστορεῖ τοὺς ἐγχωρίους συστέλλειν τὸ τ καὶ μὴ περισπᾶν τό τε Λύκαστος ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ ὀξύνεσθαι, ἡμῶν ἀναγινωσκόντων βαρυτόνως (II. 2, 647). οὕτως οὖν εἰκὸς καὶ ἐπὶ τοῦ Κάρησος μὴ πεισβῆναι τὸν ᾿Αρίσταρχον ὁμοίως τοὶς ἐγχωρίοις προενέγκασθαι τὴν λέζιν. τάχα δὲ ἐπεὶ ἑώρα τὰ εἰς ος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὀξυνόμενα, τῷ ਜ παραληγόμενα, ἔτερον ἔχοντα σ̄, τοῦτο δὲ ἐν ἀναδεξάμενον, διὰ τοῦτο καὶ ἐξήλλαζεν αὐτὸ τῆς ἐκείνων τάσεως, εἴγε τὸ ʿΑλικαρνησσός δισσὸν ἔχει τὸ σ̄, Λυκαβησσός, Ταρτησσός, τὸ μέντοι Κάρησος ἐν ἔχει τὸ σ̄. ἴσως οὖν διὰ τοῦτο ἔξηλλάγη.

Haec scriptura Arcadio de acc. p. 77 obversata est, qui haec scripsit: τὰ εἰς σσος (') τῷ ἢ παραληγόμενα ὁξύνεται — τὸ μέντοι Καβησσός (Cod. Havn. Κάρησσος) τινες βαρύνουσι. Qui accentum retraxerunt aut Κάρησσος ut Μάρπησσος, aut quod praestare videtur, Κάρησος exhibuerunt. Scripturam Καρησός non omni analogia destitutam esse exempla a Lobeckio (Pathol. p. 411) allata docent. Cf. Bernhard. ad Dionys. Perieget. p. 604. Quae Eust. Il. p. 890, de hoc nomine refert haec sunt: τὸν δὰ Κάρησον, δε ἐμβάλλων εἰς τὸν Αἴσηπον ὕστερον Πίδυς ἐκλήθη, ὀζυτόνως προφέρουσιν οἱ Κυζικηνοί· ἀκολούθως δέ, φασί, τοῖς Κυζικηνοῖς γράφει καὶ ὁ Τυραννίων. οὐ πάντως δὲ ἐπικρατεῖ ἡ τῶν ἐθνῶν χρῆσις. φέρεται γὰρ κανών τονικὸς τοιοῦτος· τὰ εἰς σος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς τῷ ἢ παραληγόμενα ἔχοντα καὶ ἔτερον σ ἐξώνεται, 'Αλικαρνασσός, Λυκαβησσός, Ταρτησσός, Λυρνησσός· τὸ Κάρησος μὴ δισσὸν ἔχον τὸ σ ἔξηλλάγη κατὰ 'Αρίσταρχον, εἰ καὶ ὁ Τυραννίων οὐ βούλεται.

⁽¹⁾ Ita legendum pro σος propter sequentia.

XXVII. Schol. Ven. II. M, 430. Πάντη δή· ὁ μὲν ᾿Αρίσταρχος τὸν δὴ σύνδεσμον παρέλαβεν Τυραννίων δὲ ἐκδέχεται τὸ ἢ ἐπίρρημα τοπικόν, ἴνα δύο μέρη λόγου ὑπάρχη, δέ καὶ ἢ, καὶ προςτίθησι τὸ $\bar{\iota}$ καὶ δασύνει ὁμοίως τῷ

ຖື ຄ່ ຄ ຈ ຄ λυσσώδης (Il. 13, 53).

ούκ αναγκαίου δέ ήδη γαρ πρόκειται το παντη τοπικόν.

Vide, quae Spitzn. ad l. l. notavit.

XXVIII. Schol. Ven. Il. M, 462 λᾶος ὑπὸ ριπῆς: τὴν δὲ πρόθεσιν Τυραννίων ἀναστρέφει, ἴνα τὸ ἔξῆς ὑπάρχῃ ὑπὸ λίθου ριπῆς οὐκ ἀναγκαῖον δέ τί γὰρ κωλύει φυλάσσσεσθαι τὸν τόνον τῆς προθέσεως καὶ εἶναι ὑπὸ ριπῆς λίθου.

Cf. Lehrs quaest. ep. p. 84 et supr. Nro. VI.

ΧΧΙΧ. Schol. Ven. II. N. 191. χροός. 'Αλεζίων φησίν ως 'Αρίσταρχος ως σοφός προηνέγκατο, Τυραννίων δὲ ως πόλος, καὶ ἔχει λόγον ἐκατέρα ἡ ἀνάγνωσις ἐἀν μὲν χρόος ως πόλος κατ εὐθεῖαν πτῶσιν ἀναγνῶμεν, ἔσται τὸ λεγόμενον, ἀλλ' οὐδαμῶς ὁ χρως ἐφάνη. ἐἀν δὲ χροός ως σοφός κατὰ γενικὴν πτῶσιν, ἔσται, ἀλλ' οὐδαμῶς τοῦ χρωτὸς διῆλθε· τὸ γὰρ εἴσομαι καὶ τὸ φανῆναι σημαίνει καὶ τὸ διελθεῖν. ἐπικρίνομεν δὲ ἡμεῖς περὶ τῆς ἀναγνώσεως ἐκεῖνο, ως ὅτι πιθανόν ἐστι μᾶλλου τῆν γενικὴν ἐκδέχεσθαι ἤπερ τὴν εὐθεῖαν ἢν γὰρ αὐτῷ ἔθος εὐθεῖαν μὲν ἐπίστασθαι εἰς ως περατουμένην

έπει ού σφι λίθος χρώς ούδε σίδηρος (ΙΙ. 4, 510).

καλ ακόλουθος αίτιατική

χρῶτ ἀπονιψαμένη (Od. 18, 172).

τας δε άλλας πλαγίους είδεν άπο της ους εύθείας

χροί δ' έντε εδύσετο παμφανόωντα (Il. 9, 596).

xal Thy airtatixny

μή τις χρόα καλον (Il. 5, 354?).

ώστε εἰ οὐ κεκώλυται τῆς γενικῆς ἡ σύνταζις, τί ἐστι το κατεπεῖγον μὴ τῷ συνήθει κλίσει τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι;

Varias veterum grammaticorum lectiones, quas Scholiastae I. I. enotaverunt, si paucis reddimus, nominativum χούος exhibuerunt et Tyrannio, et Aristonicus, χρώς Zenodotus, Herodianus incertus inter nominativum et genitivum haeret magis tamen in genitivum inclinans. De Aristarcho pugnantia traduntur; etenim Schol. Ven. Aristarchum et χρούς et χρύος commendasse tradunt. Sed utra lectio praeferenda sit ex loci sententia cognosci potest. Ajax enim Hectorem hasta projecta petiturus, quum nudatam corporis partem nusquam emergere videret, ubi adversarium perfoderet, hasta scuto infixa eum repressit. Quocirca Herodiani placitum aspernamur et χρύος nominativum praeferimus, etiamsi nusquam apud Homerum obvius est. Neque tamen sermonis regulis repugnare videtur forma χρύος ex χρούς genitivo nata, quomodo e δμωὸς εffecit jam Hesiodus δμῶος (ἔρ. χ. ἡμ. v. 430) et e Τρωύς ortus est nominativus Τρῶος (Βekk. An. p. 1181).

XXX. Schol. Ven. II. N, 382 ἐεδνωταί ὡς χρυσωταί καὶ ποιηταί· οὖτως πάντες. Τυραννίων δὲ προπερισπᾶ, οὐχ ὑγιῶς· προείρηται δὲ ἡμῖν τὰ τῆς προσφδίας, ὡς τὰ εἰς της ἡηματικὰ ὑπὲρ δύο συλλαβάς, φύσει μακρᾶ παραληγόμενα ὀζύνεσθαι θέλει, αὐλητής, πειρατής, χηρωστής, βραβευτής. οὖτως οὖν καὶ τὸ ἐεδνωτής, σχηματισθὲν παρὰ τὸ ἑεδνώσαιτο θύγατρα (Od. 2, 53).

περί δε των αήτης και κυβερνήτης βαρυνομένων λόγον δίδομεν.

Quibus exemplis Tyrannionem desendam non habeo, sed fortasse eum ιδιώτης, ἀσπιδιώτης (Il. 2, 554; Theocr. 14, 67) aliaque ex substantivis deducta pellexerunt.

XXXI. Schol. Ven. Il. N, 543 ἐάφθη. Tryphone teste Aristarchus ab ἔπεσθαι derivavit ἐέφθη, quem refellit Herodianus, quia π̄ in εα dissolveretur, si et ipsum ex a vel η natum esset. Tum de Tyrannione haec. Τυραννίων ἐκδέχεται ἀπὸ τοῦ ἄπτω, οῦ γίνεται ἀόριστος, φησὶν, ἦφθη καὶ ποιητικῶς ἄφθη, προσόδω δὲ τοῦ Ε ἑάφθη. ὅτι δὲ τὸ προσερχόμενον 🕫 ταις δασυνομέναις λέζεσι μεταληπτικόν γίνεται της έκείνων δασύτητος, πρόδηλον κάκ τοῦ ἔερσα, ἔεδνα, ἑήνδανε, ἑώρων. οὖτως οὖν καὶ τὸ ἑάφθη ἔχει· σημαίνει δὲ τὸ οἱονεὶ συνήφθη αὐτῷ· ταῦτα μὲν ὁ Τυραννίων· εἰ δὲ ήβούλετο καὶ διαίρεσιν παραλαμβάνειν ὁ ἀνήρ, οὐδὲν ἦν τὸ κωλῦον. Quod vero ab ἔπομαι aoristus εἶφθην vel ἦφθην nusquam invenitur, έάφθη ab ἄπτομαι deducere malim. Cf. Spitzn. Exc. XXIV, p. XVII. Cram. An. Ox. I, p. 169, 10 de ἐάφθην ex εἴφθην vel ἤφθην nato, ἀλλ' ἐστὶ μονῆρες τὸ πάθος καὶ οὐδὲν αὐτῷ ὄμοιον. De interpretatione vero utriusque versus Homerici (Il. 13, 543; 14, 449) cum Spitznero non omni ex parte consentio. Quum enim clypeo non protectam corporis partem et Aeneas et Ajax procul dubio peterent, unus hasta, alter saxo, a dextra parte et Aphareo et Hectori vulnus infligitur. Itaque capite in alteram i. e. laevam partem ictu ita reclinato, ut galea summam clypei oram attingeret, utrumque corruisse Homerum significare voluisse existimem.

XXXII. Schol. Ven. II. N, 809. β ι βάσθων. Τυραννίων περισπᾶ, οὐχ ὑγιῶς δ γὰρ χαρακτὴρ βαρεῖιν τάσιν ἀπαιτεῖ, εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβῶ βιβάθω γενομένου τοῦ ῥήματος, περιπλεονάσαντος τοῦ σ̄, ῶς φησι Φιλόξενος, εἴτε ἀπὸ ὀνόματος τοῦ βιβαστός βιβάσθων, ὡς ἀϊστός, ἀἴσθων γίνεται γάρ τινα ἀπὸ τῶν εἰς τος κατὰ μεταβολὴν τοῦ τέλους εἰς θω βαρρύτονα ῥήματα, ἐγερτός ἐγέρθω, ἐρεκτός ἐρέχθω, ἀϊςός, ἀἴσθω οὕτως καὶ παρὰ τὸ βιβαςός βιβάσθων παραιτητέον δὲ καὶ τοὺς ὀξύνοντας ὡς δεύτερον ἀόριστον.

Grammaticum etiam ut βιβασθῶν, sic αϊσθῶν ἐρεχθῶν aliaque id genus scripsisse suspicari licet. Lobeckius (Rhem. p. 97) praesens βιβασθέω verbali βιβαστός convenientius defendit. Cf. Lehrs. Arist. p. 265. Goettl. doct. acc. p. 61.

XXXIII. Herod. μον. λεξ. p. 34, 9. Il. Ξ , 214. ἀνδριάς. τὰ εἰς $\overline{a}$ ς λήγοντα καθαρόν, ἐκτεταμένον ἔχοντα τὸ $\overline{a}$, εἰ ἔχοι πρὸ τέλους φωνῆεν ἢ φωνήεντα βαρύνεσθαι θέλει· δρακοντίας, ὀνοματίας, κοππατίας, Λοζίας, Ἐρυζίας, Βορέας, Ἡρέας, Θρασέας, Κρατέας, Μινύας, Φλεγύας, Ανδρέας. μυρίον ἐστὶ πλῆθος τοιούτων ὀνομάτων ἀδιάπτωτον. σημειῶδες ἄρα τὸ ἀνδριὰς ὀζυνόμενον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὅτι Ἡλιόδωρος ἐβούλετο αὐτὸ περισπᾶν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ

ίμας. το δ' αὐτο ήξίου καὶ Δράκων ο Στρατονικεύς, έτι δε καὶ Τυραννίων. οὐκ έχει δε οὖτω τὰ τῆς ἀναγνώσεως, ώς ἐν ἐτέροις ἐδήλωσα.

De accentu v. Lehrs. ad l. l. Quae sedes hujus fragmenti fuerit, quum dubitari posset et praeter hunc locum de substantivis in ας loquendi occasionem et Il. 11, 423 Χερσίδαμας et 2, 611 'Αρκάς offerrent, in re levissima Schol. Ven. Il. 14, 214 de voce ίμας adminiculo usus hanc quaestionem ad hunc locum rejeci.

ΧΧΧΙΥ. Schol. Ven. Il. Ξ, 396 τόσσος γε. 'Αρίσταρχος φυλάσσει την έξεῖαν ἐπὶ τῆς τος συλλαβης. ὁ δὲ Τυραννίων τοσσός γε ἀνέγνω, την σος συλλαβην εξύνων. οὐκ εὖ. ὁ γὰρ γέ οὐκ ἀλλάσσει τὸν τόνον τῶν πρὸ ἑαυτοῦ λέξεων. εἰ δὲ τις λέγοι ἐπέκτασιν εἶναι, μη σύνδεσμον, ἴστω ὅτι τὸ ἐναντίον χωρήσει. ἡ γὰρ διὰ τοῦ γέ ἐπέκτασις τρίτην ἀπὸ τέλους ἐποίει την ὀξεῖαν, ἔγωγε, ἔμοιγε.

Provoco ad Lehrsium dicentem (quaest. ep p. 133) Tyrannionem τοσσόςγε ejusmodi epectasin voluisse, qualis esset τοσόςδε, τοιόςδε etc.

XXXV. Schol. Ven. Il O, 4. ὑπαὶ δείους. ἡ ὑπό πρόθεσις ὑπαί ἐγένετο ὁμοίως τῆ ὑπαὶ πόδα νείατον Ἰδης (Il 2, 824).

καὶ ἔστι τὸ ἔξῆς ὑπὸ δέους. οὖτω καὶ ᾿Αρίσταρχος: διὸ παραιτητέον τὸν Τυραννίωνα βαρύνοντα τὴν ὑπαί, καὶ ἡγούμενον ἀπὸ τοῦ ὖπαιθα εἶναι πάθος τὸ τῆς ἀποκοπῆς.

'Tπαί an sit a grammaticis fictum haereo, quum ὑπὸ δείους sufficiat. Nam δέος ubique quattuor locis (Il. 5, 827; 7, 117; 13, 163; Od. 2, 67) exceptis vocalem antecedentem brevem producit. Si ad accentum spectas et παραί et διαί etiam ὑπαί efflagitant, et quae est gravissima caussa, propter significationem vix ex ῦπαιθα hoc loco ῦπαι factum esse cuiquam Tyrannio persuaserit.

XXXVI. Schol. Ven. Il. O, 606 τάρφεσιν ώς βέλεσιν οἱ πλείονες καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα οὐ γάρ ἐστιν ἐπιθετικόν, ώς ἀξιοῖ Τυραννίων. ὁ μέντοι ᾿Αριστοφάνης ἐκεῖνό φησιν, ὅτι ἐὰν μὲν τοῖς δάσεσιν ώς βέλεσι, τάρφεσιν, ἐὰν δὲ τὸ ἐπιθετικόν, ταρφέσιν ώς ὀξέσιν.

Ad analogiam confugiens Nauckius Arist. p. 225 τάρφος grammaticorum commentum notat et hoc loco et Il. 5, 555 ταρφέσι veram lectionem esse existimat. Et nos analogiam sequimur sed aliud quid efficimus. Haud rara enim sunt substantiva neutrius generis in ος cognata adjectivis in υς; ita Graeci dixerunt δάσος, δασύς, κράτος, κρατύς, ήδος vel ήδος, ήδύς alia. Quidnam impedit dicere τάρφος?

ΧΧΧVII. Schol. Ven. Il O, 607 ἀφλοισμός ὁξυτόνως ἀναγνωστέον τὰ γὰρ εἰς μος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβάς, ἔχοντα πρὸ τοῦ μ̄ τὸ τ̄ ὁξύνεσθαι θέλει, μερισμός, ὁπλισμός ἔνιοι δὲ αὐτὸ παρὰ τὸ ἀφρισμός, μεταβολῆς γενομένης τοῦ $\bar{\rho}$ εἰς τὸ λ καὶ πλεονάσαντος τοῦ $\bar{o}$. οἱ δὲ παρὰ τὸ φλέω καὶ φλύω, φλοισμός καὶ ἀφλοισμός ἐν πλεονασμῷ τοῦ $\bar{a}$. διὸ οὐ δεόντως ὁ Τυραννίων προπαροξύνει.

Quum nullae quae Tyrannionem ἀφλοισμος scribere commoverint caussae prodantur, unde hanc scripturam defendamus non suppetit.

XXXVIII. Schol. Ven. Il. Ο, 698 ἄντεσθ'. Τυραννίων παροζύνει, ώς λαβέσθαι, πυθέσθαι ἐκδεχόμενος μέσον δεύτερον ἀόριστον, οὐχ ὑγιῶς σημαίνει γὰρ παρατατικόν, καὶ ἔστι τὸ ρῆμα παρ' αὐτῷ [καὶ περισπώμενον] καὶ βαρυνόμενον. τὸ γάρ

ทุ้งรทุธ อบ่อย เอือง (Od. 4, 201),

αντήσω γαρ έγω τοῦδ' ανέρος (ΙΙ. 16, 423),

από περισπωμένου κέκλιται. το δέ

ώς αν τίς σε συναντόμενος (Od. 17, 165)

ώς ἀπτόμενος, καί

ήντετο γάρ τοι Φοίβος (Il. 16, 788)

ώς ήπτετο, όμολογεί την βαρείαν τάσιν οίς ακόλουθον καλ το άντεσθαι. (καλ περισπώμενον inseruit Lehrs. l. l. p. 295).

Reliqui grammatici quod ego sciam omnes posteriorum aetatum usu (Soph. O. C. 243) innisi praesens ἀντεσθαι judicarunt. Tyrannionem aliam analogiam secutum suspicor. Quum enim Jones pro ἀντάω sciret dicere ἀντέω, cujus formae imperfectum ἤντεον Il. 7, 423 occurrit, ut a στυγέω, ἔστυγον, a χραισμέω ἔχραισμον sic ab ἀντέομαι aoristum alterum ἀντόμαν formavit. cf. Lob. Rhem. p. 98.

XXXIX. Schol. Ven. II. II, 542 εἴρυτο. ᾿Αρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξεῖαν ποιεῖ, ὑγιῶς πάνυ. ὁ δὲ Τυραννίων προπερισπᾶ, ἐκ τοῦ εἰρύετο φάσκων αὐτὸ συνηλεῖ-φθαι. δύναται δὲ τὸ εἴρυτο κλιθὲν ἀπὸ τῶν εἰς μι ὁμοίως τῷ ἔζεύγνυτο ἦνυτο.

θοῶς δέ οἱ ήνυτο ἔργον (Od. 5, 243)

έκτετάσθαι. οῦτως άξιοῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ εἴλυτο καὶ εἴρυτο.

Etym. Magn. p. 304, 13. Είρυτο. 'Αρίσταρχος προπαροξυτόνως' πάνυ γὰρ ύγιῶς ώς τὸ ἔζεύγνυτο, οῦτω καὶ τοῦτο. ὁ μέντοι Τυραννίων προπερισπᾶ ἀπὸ τοῦ είρυμι εἰρῦτο.

Zon. s. v. Εἴρυτο· κατάσχοι. ᾿Αρίσταρχος προπαροξύνει πάνυ ὑγιῶς, ὡς τὸ ἔζεύγνυτο, οὐ μέντοι ὡς Τυραννίων προπερισπᾶ εἰρῦτο.

Conglutinat duas diversas sententias Schol. Ven. II. Δ, 138: τὸ δὲ ἔρυτο ψιλοῦται καὶ προπαροξύνεται · οὖτως Αρίσταρχος καὶ ἐπείσθη αὐτῷ ἡ παράδοσις ἔςι γάρ τι ἡῆμα
εἰρύω · τούτου ὁ παρατατικὸς παθητικὸς γίνεται εἰρυόμην, τὸ τρίτον εἰρύετο, ὁ ἐν συναλοιφῆ καὶ
ἐνδεία τοῦ τ ἐγένετο ἔρυτο. Quae exempla affert Schol. ἔζεύγνυτο, ἡνυτο a re aliena sunt,
quod paenultima brevi pronuntiantur, εἴρυτο vero habet semper υ longam. Zonaras
eam formam optativi videtur putasse ut δαίνῦτο, πήγνῦτο (Buttm. gramm. ampl. I.
p. 519). Non bene. Buttmaunus (Lexil. I, p. 65) aoristum esse statuit, cui credendum est. Cf. Lehrs. Arist. p. 265. Tyrannionis quoque consuetudinem spectare censeam Schol. Ven. Il. Μ, 286 εἴλυται προπερισπῶσιν, ἴνα ἐκ τοῦ εἰλύαται συναλοιφὴ ὑπάρχη,
ἢ τοῦ εἰλύεται · δύναται γὰρ καὶ ἐνικῶς συντάσσεσθαι τὸ ἡῆμα καὶ πληθυντικῶς. οὐκ ἀήθης δὰ ἡ τοιαύτη συναλοιφή, εἴγε καὶ τὸ ἐρύεσθαι ἡῦσθαι ἔφη. Εἴλυτο an sit plusquamperfectum haereo.

XL. Schol. Ven. II. Π, 827. πέφνοντα ώς τέμνοντα. οῦτως καὶ Αρίς αρχος, ὁ δὲ Τυραννίων παροξύνει ώς λαβόντα, δεύτερον ἀόριστον ἐκδεχόμενος. οῦτως δὲ καὶ τὴν εὐθεῖαν ὀξύνει κῆρ ἄχεος μεθέηκα χερείονά περ καταπέφνων (II. 17, 539),

τοῦ ᾿Αριστάρχου βαρύνοντος. καί μοι δοκεῖ ὁ Τυραννίων λόγῳ ὑγιεῖ χρῆσθαι. εἰ γὰρ πέφνω, πέφνεις, πέφνει οὐ λέγομεν, ὑποτακτικῶς δὲ πέφνω, πέφνης, πέφνη καὶ

πέφνε γαρ 'Οθρυονῆα (II. 13, 363)

καὶ ἔστι δεύτερος ἀόριστος ὡς ἔλαβε λάβω, λάβης, λάβη, δήλον ὅτι ὀφείλομεν καὶ τὴν μετοχὴν ὀξύνειν. ὁ μέντοι ᾿Αρίσταρχος καὶ τῷ χαρακτῆρι τῆς φωνῆς ἐπείσθη, καὶ οὕτως ἐβάρυνεν. ἐπεὶ γὰρ αἱ εἰς νων λήγουσαι μετοχαί, ἔχουσαι πρὸ τοῦ ν σύμφωνον κατ ἐπιπλοκήν, ἤτοι ἐβαρύνοντο ἢ περιεσπῶντο, οὐδέποτε δὲ ώξύνοντο, ὥςπερ ἔχει ἡ τέμνων, κάμνων, πίτνων, ἐδοκίμαζε καὶ τὴν πέφνων βαρύνειν, οὐχὶ ὀξύνειν. εἰ δέ τις λέγοι διὰ τί γὰρ οὐ περισπᾶ; διδαχθήσεται ἐκ τῆς κλίσεως οὐ γὰρ πεφνοῦντα ἐροῦμεν ἢ πεφνῶντα ὡς νοοῦντα.

Aristarchi leves esse caussas, Tyrannionem vero recte judicasse, quis non videat? Neque vero me retinent, quae Lehrsius (Arist. p. 263 sq.) attulit, quamquam parodosi πίτνων, ὕφλων, θίγων, σχέθων concedo (nam de his dubitari posse non negem), quin πεφνύντα et καταπεφνών in editionibus nostris restituenda putem, quod non solum significationem aoristi habent, sed etiam formam accuratissime expressam. Cf. Lob. Rhem. p. 127. Goettl. doctr. acc. p. 61. Arcad. de acc. p. 173. Cram. An. Ox. I, p. 359, 10.

XLI. Schol. Ven. II. P, 40. Φρόντιδι ως "Ηλιδι. οῦτως Τυραννίων, καὶ ἐπείσθη ή παράδοσις. ὁ μέντοι κανων ὀζυτονεὶ τὸ φροντίς. τὰ γὰρ εἰς τις λήγοντα θηλυκὰ δισύλλαβα, μὴ ὅντα ἐπιθετικά, παραληγόμενα δὲ τῷ ο ήτοι μόνῳ ἢ σὺν ἑτέρῳ φωνήεντι, ὀζύνεσθαι θέλει, κοιτίς, Προιτίς, φροντίς, οὐτίς τὸ ζῷον παρ 'Αλκμᾶνι. οῦτως οὖν καὶ φροντίς, εἰ μὴ ἄρα, ἐπεὶ κύριον τοῦτο, καὶ βαρυτονηθήσεταί. οὐ μάχεται τό πόρτις καὶ γὰρ χωρὶς τοῦ $\bar{\tau}$

πόριες περί βους αγελαίας (Od. 10, 410)

μη όντα επιθετικά πρόσκειται διά το πότις, ω παράκειται το πότης.

Lobeckius (Path. p. 512) scripturam Φροντίς commendat; at hisce in rebus grammaticis morem gerere satius duxerim.

XLII. Schol. Ven. Il. P, 218. Φόρκυν ώς βότρυν, ἀπ' εὐθείας τῆς εἰς $\overline{\sigma}$ ληγούσης ή μέντοι Φόρκυνα (312) αἰτιατική ἀπ' εὐθείας τῆς εἰς $\overline{\nu}$. τὸ δὲ τοιοῦτον ἴδιον ποιητικῆς. οὐχ ὑγιῶς δὲ ὁ Τυραννίων ἐκτείνει τὸ $\overline{\upsilon}$, ἐπεὶ εὐρέθη, φησί, καὶ ἡ εὐθεὶα ἐκτεινομένη.

Φέρχυς αὖ Φρύγας ήγε (Il. 2, 862)

έκει γαρ το μέτρου κατήπειγευ, ευθάδε δε ουδεν κατεπείγει.

Φόρκυς duplicem habet declinationem. Φόρκυς, Φόρκυς, Φόρκυς (Hes. Theog. 333) Φόρκυς, Φόρκυς. Quod vero grammatici accusativum Φόρκυς ad Φόρκυς nominativum pertinere opinati sunt, Φόρκυς vero ad Φόρκυς nominativum, falluntur. Homerus quidem in eodem viro significando et Φόρκυς et Φόρκυς admisit (II. 17, 312; 318). Consimilis est Hesiodi usus (Theog. 333; 336). Φόρκυς, Φόρκυς, Φόρκυς semper υ longum praebent (II. 2, 862; Od. 1, 72; 13, 96; 345), quod etiam de Theog. 270 dictum velim. Itaque Φόρκυς productam vocalem habere censeo.

XLIII. Schol. Ven. Il. $\geq$, 266. Τυραννίων παρώξυνε τὸ πίθεσθε, ἀγνοῶν ὅτι μεταγενεστέρων Ἰωνων ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, πιθέσθε, λαβέσθε.

Tyrannionem accentu secundae personae singularis πιθοῦ in errorem deductum eundemque λαβέσθε aliaque similia scripsisse putem.

XLIV. Schol. Ven. II. Σ, 580. ἐρύγμηλον, ὡς βέβηλον. τὰ γὰρ διὰ τοῦ πλος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς προσηγορικὰ ἢ κύρια προπαροξύνεσθαι θέλει, κάμηλος καὶ φάσηλος, Στύμφηλος τὰ μέντοι ἐπιθετικὰ ὀξύνεσθαι μὲν θέλει, ὅτε παρασχηματισμὸν ἔχει θηλυκοῦ, σιγηλός, ὑψηλός, ἀπατηλός, μὴ οὖτως δὲ ἔχοντα βαρύνεσθαι, βέβηλος, κίβδηλος, κάπηλος. εἰ δὴ καὶ τὸ ἐρύγμηλος οὐκ ἔχει θηλυκόν, δῆλον ὅτι ὑγιῶς βαρυτονηθήσεται καὶ οὐ δεόντως αὐτὸ Τυραννίων ὀξύνει. ἐγένετο δὲ παρὰ τὸ ἐρύγω, ἔνθεν παρατατικός

ήρυγεν έλκόμενος Έλικώνιον (ΙΙ. 20, 404)

έρύγηλος, καὶ ἐν πλεονασμῷ τοῦ μ̄ ἐρύγμηλος.

Accentus formae femininae ἐρυγμήλη (Et. M. p. 379, 27) etiam in ἐρύγμηλος tertiam a fine syllabam fuisse acutam ostendit; quae feminina positio Herodiano adversatur ejusque praeceptum labefactat. Cf. Lob. Path. p. 108 sq.

XLV. Schol. Ven. Il. Υ, 72. Σῶκος ἐριούνιος Ἑρμῆς. Τυραννίων ἀξιοῖ ὀξύνειν, ἵνα ἀποφύγη τὸ κύριον βαρυνόμενον

ω Σωχ' Ιππάσου υίε (Il. 11, 450)

ώσπερ έπὶ τοῦ Λεῦκος, Γλαῦκος, οὐκ ἔστι δὲ ὅμοιον τοὶς προκειμένοις κοινοῖς ἐπίθετον, ἀλλὰ ἔδιον τοῦ Ἑρμοῦ, ὥσπερ καὶ τοῦ ᾿Απόλλων βαρυνόμενον τὸ Φοῖβος. διὸ βαρυτονητέον ὁμοίως καὶ αὐτῷ τῷ κυρίῳ. εἰσὶ δὲ οἱ ἀξιοῦσι καὶ καθότι σύνθετόν ἐστι βαρύνεσθαι αὐτό. ἐκ γὰρ τοῦ σάοικος γεγενῆσθαι τὴν κρᾶσιν. οὖτω δὲ δώσουσι καὶ προσκείμενον τῷ ὡ τὸ Γ, τῆς παραδόσεως οὐχ οὖτως ἐχούσης. τὰ μέντοι εἰς κος λήγοντα δισύλλαβα οὐ παρεσχηματισμένα εἰς γένος θηλυκόν, φύσει μακρῷ παραληγόμενα, βαρύνεσθαι θέλει, οῖον φῶκος, θῶκος. οὖτως σῶκος. σεσημείωται τὸ σηκός (Lehrs. l. l. p. 315 addidit οὐ ante παρεσχηματισμένα).

Philem. ed. Osann. p. 146. Σῶκος, ὁμωνυμεῖ τῷ Ἑρμῷ ἀναπτύσσεται δὲ ἡ λέζις αὕτη ἀπὸ τοῦ σωζειν, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τοῦ σωκῶ, ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ (El. v. 119, 120) ἀντὶ τοῦ ἰσχύω κεῖται, ἢ ἀπὸ τοῦ σάειν οἶκον, ὁ ἐστι σῶζειν. ὅπερ οἱ παλαιοὶ οὐκ ἀποδέχονται, ὡς μὴ γράφοντες τὸ Γ ἐν τῷ σῶκος. ὁ δὲ Τυραννίων ὀζύνει πρὸς ἀποφυγὴν κυρίου τοῦ ὧ Σῶκε, Ἱππάσου υἱε ἀντιλέγεται δ' ὅμως. Sequitur regula de accentu ab Herodiano supra proposita et ab Arcadio de acc. p. 50 servata. Quae jam inde a verbis διὸ καὶ ἀπλούστερον ἐτυμολογοῦντες αὐτό, φασίν, ὥσπερ θάσσω θᾶκος, καὶ σάω σάκος, οὕτω καὶ σώω σῶκος, ὁ σωστικός Philemon adjungit, unde repetierit, ignoro. Eust. Il. p. 1197, 40 τὸ δὲ Σῶκος ἐπὶ Ἑρμοῦ ὁ Τυραννίων ὀζύνει πρὸς ἀποφυγὴν κυρίου τοῦ ὧ Σῶκε etc. Reliqua ut apud Philemonem, cujus adnotatiunculam et hic et p. 854, 62 negligenter reddit.

De accentu decernere non ausim, quamquam Mercurii cognomen Σῶκος non nisi hoc loco me legisse memini. Radici σώω etiam a Lobeckio (Rhem. p. 285) allatae verbum σωκῶ a Philemone oblatum anteferendum videatur. Cf. Lex. Gud. p. 61 s. v. ἀντισηκοῦντα.

XLVI. Schol. Ven. II. Φ, 186 φησθα. ὁ δε Τυραννίων βαρύνει ως ένεςωτος καλ μετά τοῦ τ γράφει.

Caussae Tyrannionis quum non afferantur, usui standum erit, qui quantum nos scimus θα praeter in ἦσθα et ἔψησθα nusquam nisi in conjunctivis et optativis pro syllaba paragogica admisit. Cf. Goettl. doctr. acc. p. 77. Arcad. de acc. p. 168.

XLVII. Schol. LV. II. X, 347. κατά συστολήν το κρέα άνεγνώσθη ώςπερ καὶ ἐν τῆ συνηθεία. ἐκτείνει δὲ ὁ Τυραννίων. ἀλλ' οὐδέποτε ὁ ποιητής κρέα εἶπεν.

Tyrannioni adversor Buttmanno auctore in gramm. ampl. I, §. 54, n. 3.

XLVIII. Schol. Od. Α, 174. το εἰδῶ Τυραννίων μὲν βαρύνει, ᾿Αρίσταρχος δὲ περισπᾶ, ῷ καὶ πειστέον.

Hunc accentum praetulit quod είδω perfecti conjunctivum judicavit esse, qui contractionem respuit. Quam sententiam ut adoptaret adductus videatur tribus de caussis. Nam et formarum είδῶ, είδείην etc. notio et participii είδώς forma manifesto ad olda pertinent. Tum ea potissima mihi videtur fuisse caussa tenor conjunctivi εἴδομεν ex εἴδω non εἰδῶ deducendus. Cf. Buttm. gramm. ampl. I, p. 550 n. Lex. Gud. s. v. olda. Quum vero apud Aristotelem in manuscriptis saepe eidu pro eidu legatur (Goettl. doctr. acc. p. 79) Tyrannionem praesens είδω effecisse putare malim, praesertim quum et posteriores grammatici hanc formam finxerint (cf. Cramer. An. Par. ΙΙΙ, p. 30, 9 είδετε). "Όρα δὲ τὸ είδετε χρόνου ὂν ἐνεστῶτος χρηστὸν 'Ομήρω. ἔςι δὲ αὐτὸ καλ πρώτον πρόσωπον παρά τῷ ποιητῆ (Il. 1, 363; cf. Ib. p. 297, 15, p. 351, 24) nec desint vestigia ab Aristarcho accentum esse mutatum. cf. Schol. Ven. II. Z, 150 'Apfσταρχος περισπᾶ εἰδῆς καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν ἡ προσωδία· ἦν γὰρ καὶ λόγον ἔχουσα. Eust. Il. p. 118, 27. Κάκεῖνο δὲ ἰστέον, ώς παρ ήμῖν μὲν τὸ εἴδωμεν ἐπὶ ἐνεστῶτος παντελῶς ἐστὶν άγρηστον, παρὰ δέ γε τῷ ποιητῆ πολλαχοῦ εὐχρηστεῖται. κλίνει γὰρ αὐτὸ ὡς ἀπὸ τοῦ εἴδω, είδεις, θέματος αχρήστου ήμιν. Id. Od. 1455, 15. Καὶ ορα το είδομεν. ένεστώς γαρ έστι κάνταῦθα οὐκ εὐχρηστος, τοῖς μη γράφουσι ποιητικῶς· cf. Arcad. de acc. p. 167.

XLIX. Schol. Od. VI, 200. Δυσμενέων φάσθ. Τυραννίων συστέλλει. ἀπὸ τοῦ φημί ὁμοίως τῷ

καλ αγγελίην απόφασθε (Il. 9, 649)

τινές δε όμοίως τῷ νικᾶσθε, ώς καὶ ἐπεκράτησεν.

Eust. Od. p. 1613, 16 Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ εἰμί, τουτέστιν ὑπάρχω, ἄλλως παραγομένου κοινότερον, Ἡρακλείδης λέγει περὶ αὐτοῦ ὡς ἔνιοι τῶν Αἰολικῶν μετατιθέντες ἐν πρώτη καὶ δευτέρα συζυγία τῶν περισπωμένων τὸ [ω] εἰς ਜ ποιοῦσι ῥήματα εἰς μι πλεονασμῷ τῆς μι συλλαβῆς ἐπὶ τέλους. οὖτω φασὶ καὶ ἀπὸ τοῦ φῶ τὸ Αἰολικὸν φημί. διὸ βαρύνων ὁ Τυραννίων φῆμι γράφει βαρυτόνως Αἰολικώτερον οἷον

φημι γαρ οὖν κατανεῦσαι (Il. 2, 350).

Putandum est analogiae servandae caussa Tyrannionem Aeoles secutum φῆμι scripsisse, ut fiat passivum φάμαι, ad quam formam manifesto φάσθε referendum est, quum alii φᾶσθε scripsissent, quod in cod. Harl. l. l. exstat (¹). Aliam originationem

⁽¹) φᾶσΒ' In margine δυσμενέων φᾶσΒ'. Τυραννίων συστέλλει. Recte. Aliter esset verbum φάσμαι, φῶμαι.

οffert Eust. Od. p. 1641, 32. Τὸ δὲ φάσθαι, φάθι φησὶν ἡ κοινὴ χρῆσις. οῦ τὸ ἀνάπαλιν ἀπόφαθι. κατὰ τὸν εἰπόντα ἢ φάθι ἢ ἀπόφαθι. ἀρέσκει δὲ τοῖς πλείοσιν ἀπὸ τοῦ ἐφάμην μένσου ἀορίστου δευτέρου γενέσθαι. διὸ καὶ παροζυτονεῖσθαι ὡς φύσει βραχέος ὅντος τοῦ παρατελεύτου α. καθὰ δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἔφατο καὶ φάτο καὶ φάο, οῖον, ἔπος φαόμενον δ' ἐπίκευθε (haec verba apud Homerum nusquam leguntur. Quum vero formain φάο exemplo Eustathium firmare velle perspicuum sit, locus alio versu poetae ita sanetur ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε Od. 16, 168). ὧν ἀρχὴ, ὁ ἔφην δεύτερος ἐνεργητικὸς ἀόριστος. οῦ μετοχὴ φάς φάντος οῦτως μὲν οἱ πλείους. Tum Heraclidem quendam grammaticum φᾶσθαι defendisse tradit (ὁ δὲ βαθὺς Ἡρακλείδης φαίνεται θέλων φύσει τε μακρὰν εἶναι τὴν παραλήγουσαν τοῦ φᾶσθαι καὶ προπερισπᾶσθαι αὐτήν εἰπων γὰρ χρῆναι ἐν τῷ φημί τὸ παθητικὸν εἶναι φαμαί διὰ τοῦ ἄλφα καὶ ὅμως ἐκλελοιπέναι διὰ τὸ δισυλλαβεῖν. ἐπεὶ οὐδὲν εἰς μαι λῆγον παθητικὸν καὶ τῷ ἄλφα παραληγόμενον δισυλλαβεῖ, πάντα γὰρ ὑπὲρ δύο συλλαβάς εἰση — λέγει ὅτι καθὰ ἐκ τοῦ τιθῶ ποποίηται τὸ τίθημι καὶ ἰστῶ ἴστημι, οὕτω καὶ τοῦ φῶ φῶμαι δευτέρας συζυγίας, οῦ παθητικὸν φαμαί. ἄρρητον δηλαδή. αὐτοῦ δὲ τὸ ἀπαρέμφατον φᾶσθαι. Cf. Cram. An. Par. III, p. 67, 7; 339, 11. Ox. I, 429, 1.

Fragmenta sedis incertae.

L. Lex. de Spirit. p. 236 τὸ ῦ πάσης λέζεως ἄρχον δασύνεται οἷον ὑάκινθος, ὑβός, ὑγεία, ὕδωρ, ὕαλος κ. τ. λ. πλην τοῦ ὅμμες ἀντὶ τοῦ ὑμεῖς αἰολικῶς. ἀλλὰ διὰ τὸν ἄνω ῥηθυτα κανόνα ὁ Τυραννίων παρὰ τῷ ποιητῆ ἐδάσυνε τὸ ὅμμες.

Tyrannionem Aeolum usum aspernatum etiam υμμι et υμμε scripsisse facile tibi persuadebis, nisi totam hanc adnotatiunculam, quod equidem dubito, a librariis fictam Lobeckio (Paral. p. 34) credere mavis. Minime enim negligendum puto, quod in fronte libri positum est ἀντιγράφοις διαφόροις ἀντιβληθὲν καὶ ὀρθωθέν.

LI. Etym. Magn. p. 621, 32 όληαι Τυραννίων προπερισπά καλ το τ προσγράφει, οἰόμενος παρέλκειν τὴν αι οὕτως καλ ἐπλ τοῦ πρώτου ἐπαύρηαι (Ritschl. Orus. p. 48 correxit ἐπλ τῆς πρώτης ἐπαυρῆαι). Sequentia verba non sunt Tyrannionis ἔστι δὲ μέσος ἀδριστος δεύτερος καλ οὐ περισπάται, οὐδὲ προςγράφεται τὸ τ. τὸ μέντοι

αὐτὸς ἐφθαλμοῖσιν δρηαι (Od. 14, 343)

έκ τοῦ ὅρεαι γίνεται ἐνεστως, τὸς ἀπὸ τῆς πρώτης συζυγίας κατ' ἔκτασιν ως δίζεαι, δίζηαι. λέγουσι γὰρ οἱ Ἰωνες ὁρέω, ως ἀπὸ τῆς πρώτης συζυγίας. $^{\circ}\Omega$ ρος ὁ Μιλήσιος.

Conjicere licet non solum Tyrannionem scripsisse ἀλῆαι sed etiam πυθῆαι, ἀφικῆαι etc. Grammaticus manifesto erravit. ὁρῆαι defendit Buttmann. gramm. ampl. I, §. 105.

Fragmentum dubium.

Schol. Ven. Il. Π, 185 ἀκάκητα. ᾿Αρίσταρχος προπαροζύνει οἱ δὲ ἄλλοι ἀναλογία πειθόμενοι προπερισπῶσιν.

His extremis verbis etiam Tyrannionem significari Lehrsius (Arist. p. 268) autumat. De ακάκητα v. Bekk. An. p. 1240.

Quae hucusque protulimus fragmenta Tyrannionis libro de prosodia Homerica inserenda putavimus, quod quibus rebus secundum grammaticorum placitum illa efficitur tenore, quantitate, spiritu (¹), haec tria illic copiosius tractantur, neque leve illud duxerim, quod eadem fere omnia Herodiani in libro περὶ τῆς Ἰλιακῆς προσφόίας leguntur. Ex opere de orthographia ne unum quidem verbum servatum habemus. Qui vero grammaticos veteres reputaverit diversissimis locis de iisdem rebus occasione oblata solere disputare, neque minus in orthographia quam in prosodia, dialectis, etymologiae, analogiae (²) locum dari, facile adducetur, ut de nonnullis ex his, quae attulimus, in orthographia Tyrannionem disceptasse existimet. Ex libro vero de prosodia et de orthographia natam esse τὴν διόρθωσιν 'Ομηρικήν perspicuum est.

"Οτι διαφωνούσιν οἱ νεώτεροι ποιηταί πρὸς "Ομηρον.

Quibus in rebus ab Homeri usu poetae posteriores discessissent Tyrannionem hos in libro docuisse et inscriptio indicat et adnotatiuncula apud Schol. Nic. Ther. 52 servata: ἄκνηστις. Ταύτην δὲ οἱ μὲν τὴν κνίδην, οἱ δὲ τὴν σκίλλαν ἢ ἀκαλήφην (ὁ μὲν Τυραννίων τὴν σκίλλαν), ᾿Απολλώνιος δὲ ὁ Μεμφίτης τὸ κνέωρον, οἱ δή τινες κνήστραν καλοῦσι. Nam apud Homerum ἀκνηστις est dorsum bestiarum, apud Nicandrum vero herbam quandam significat.

Περί τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Quod Tyrannionem minorem ἐξήγησιν τοῦ Τυραννίωνος μερισμοῦ scripsisse video et Apollonium περὶ μερισμοῦ τῶν τοῦ λόγου μερῶν quatuor libros edidisse Suidas retulit, an huic operi eadem verba inscripta fuerint haereo, praesertim quum lexicographum istum in titulis inscribendis negligenter egisse constet. Opus ipsum, si fingere licet, consimile grammaticae Dionysii Thracis, Tyrannionis magistri, fuisse videatur. Initium ille procul dubio aeque atque hic a grammaticae definitione duxit. Fuit vero haec γραμματική ἐστι θεωρία μιμήσεως (³). Qui Aristotelis scripta probe novit, verba ab eo μιμήματα (⁴) vocata esse tenebit, id quod in Tyrannionis dicto latere existimem (⁵). Aristotele quidem grammaticum duce usum esse et aliunde haud aegre efficias. Vel participia, quae Dionysius Thrax (⁶) et verbi et substantivi naturam

⁽¹⁾ Cram. Oxon. IV, p. 308, 27 είδη δε προσφδίας τρία, τόνοι, χρόνοι, πνεύματα.

⁽¹) Cram. Ox. IV, p. 331, 31 πόσοι κανόνες όρθογραφίας; δ', αναλογία, διάλεκτος, Ιτυμολογία, ίστορία.

⁽³⁾ Bekk. An. II, p. 668, 9.

⁽⁴⁾ Rhet. III, 9.

⁽⁵⁾ Scholiastes hanc sententiam improbans putasse videtur, Tyrannionem tantum ea verba respexisse, quae ceteri grammatici πεποιημένα δνόματα vocant (οὐ μόνον γὰρ περὶ μίμησιν καταγίνεται, ἀλλὰ καὶ περὶ λίξεις μὴ ἐχούσας μίμησιν).

⁽⁶⁾ Bekk. An. p. 639, 30.

prae se ferre dixerat, nominum in numero reposuit. Quot vero partes orationis sumpserit, nusquam proditum repperi; attamen nomina propria, appellativa, participia, pronomina et fortasse adverbia eum novisse fragmenta docent. Apud Suidam enim leguntur: ἐν ῷ λέγει ἀτομα μὲν εἶναι τὰ κύρια ὀνόματα ὁ εματικὰ δὲ τὰ προσηγορικὰ, ἀθέματα δὲ τὰ μετοχικά, quae verba obscuriora jam alii interpretari conati sunt (¹). Inter haec nominum tria genera id discriminis eum posuisse putem, ut κύρια ἀτομα sint, quod verbum cum Dionysiano prototypo congruat (²), προσηγορικά νετο εt μετοχικά παράγωγα. Quod προσηγορικά θεματικά nominat, μετοχικά vero ἀθέματα, quod vocabulum in lexicis nostris non inveni, illa nomina, a quibus nova derivari possent vocabula, aliis interdum esse πρωτότυπα, μετοχικὰ nunquam indicare voluerit. Pronomina σημειώσεις eum nominasse, testatur Apollonius Dyscolus (³), dicens, εἰ τὰ ώρισμένα σεσημείωται, αἰ δὲ ἀντωνυμίαι ώρισμένα πρόσωπα παρίστησιν, οὐκ ἀπιθάνως ὁ Τυραννίων σημειώσεις αὐτὰς ἐκάλεσεν, quam definitionem posteriores grammatici latini non aspernati sunt (¹). Denique adverbia Tyrannionem novisse ex fragmentis XVI de παρέζ, XXVII, de ἢ aliisque conjiciam.

Περί της 'Ρωμαϊκής διαλέκτου.

Hoc in libro Tyrannionem sive hunc majorem illum sive minorem putas fuisse, linguam Romanam a Graeca esse oriundam contendisse Suidae verba ὅτι ἐστὶν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς non obscure indicant. Quae sequuntur τοῦ ᾿Αντιγένους ἡ Ὑρωμαϊκή διάλεκτος verba ad explicandum difficillima sunt. Quid? Si emendemus οὐκ αὐθιγε-

⁽¹⁾ Lehrs. Herod. tr. script. em. p. 416. n. Das Letzte ist deutlich; denn das Participium ist del ρήματος διύτερον und διείνο ίχει εξαίρετον το μήποτε πρωτότυπον είναι (Her. μον. 27. 28), auch als Gegensatz
das mittlere verständlich. Zu dem ersten kann man denken an Schol. Dion. Gram. 679, 10 και ἀπο είδους
εἰς άτομα, ὡς ὁ ἄνθρωπος εἰς τοὺς κατὰ μέρος ἀνθρώπους, εἰς Σωκράτην και Πλάτωνα. Prisc. II, 4,6. Proprium vero quod naturaliter uniuscujusque privatam substantiam et qualitatem significat et in rebus est individuis, quas philosophi ἄτομα vocant, ut Plato, Socrates.

Lersch. l. l. III, p. 83. Dass die Bemerkung aus seinem (Tyrannio's) Werke über die Redetheile, dass die Eigennamen ατομα d. h. in Elemente nicht aufzulösen, dass die Hauptwörter Θεματικά d. h. auf Stämme, Wurzeln zurückzuführen und die Participia αθέματα d. h. ohne eigentliche Wurzeln seien, eine etymologische Beziehung haben, ist kaum zu leugnen.

⁽²⁾ Bekk. An. p. 634, 21. Είδη δὶ δύο, πρωτότυπον και παράγωγον· πρωτότυπον μὶν οὖν ἰστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώτην Θίσιν λεχΘίν.

⁽³⁾ De pron. p. 2, 10.

⁽⁴⁾ Don. Putsch. p. 1751. Pronomen est pars orationis, quae pro nomine posita tantumdem paene significat interdumque personam recipit. Diom. Putsch. p. 315. Pronomen est pars orationis, quae posita pro nomine minus quidem plane idem tamen significat. Char. Putsch. p. 934. Pronomen est pars orationis, quae pro nomine proprio uniuscujusque accipitur, personas que finitas recipit.

νής? (1) Adstipulatus est ei teste Prisciano (2) Didymus in opere suo περὶ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις ἀναλογίας, neque minus Apio, quem περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου scripsisse Athenaeus (XV, p. 680 D) refert. Qua de re quali Philoxenus, qui et ipse de lingua romana librum composuit, usus sit judicio assequi non possumus (Schol. Od. 7, 90, Et. M. s. v. κορώνη). Obtinuit vero illa opinio apud posteriorum aetatum grammaticos, id quod clare demonstrant Bekk. An. p. 1184; Cram. Ox. IV, p. 174, 7.

⁽¹⁾ Bekk. An. p. 25, 24 αὐθιγενής σημαίνει δὲ τον γνήσιον καὶ μή άλλοδαπον μηδὲ νόθον. p. 463, 10 αὐτόχθων, γνήσιος.

⁽²⁾ Prisc. Putsch. p. 1347. Teste Didymo, qui hoc ponit ostendens in omni parte orationis et constructionis analogiam Graecorum secutos esse Romanos.

Jahresbericht

von Michaelis 1851 bis dahin 1852.

I. Die Lehrverfassung

hat weder im Allgemeinen noch im Einzelnen irgend eine erhebliche Veränderung erfahren; weshalb ich mich der wiederholten Angabe der Pensa überheben zu können glaube.

II. Lehrer.

Die wichtigste und folgenreichste Veränderung, welche das Lehrer-Collegium getroffen hat, ist die Berufung des Herrn Professor Dr. Wiese als Geheimerund vortragender Rath in das Königliche Ministerium der Unterrichts-Angelegenheiten.
Herr Geheimerath Wiese hat das an unsrem Gymnasio ihm übertragen gewesene
Lehramt seit Michaelis des Jahrs 1838 mit seltener Einsicht, Gewissenhaftigkeit und
Treue verwaltet, und wie wir dies hiermit öffentlich auszusprechen uns verpflichtet
halten, so fühlen wir uns zugleich gedrungen ihm unsre Glückwünsche zu der neuen
Laufbahn auch an dieser Stelle darzubringen.

Die Wiederbesetzung der durch Herrn Wiese's Ausscheiden erledigten Lehrstelle hat sich das Königl. Provinzial-Schul-Collegium vorbehalten. Vorläufig sind die Lectionen andern Lehrern unsrer Austalt, die Verwaltung der Alumnatsgeschäfte dem Herrn Professor Jacobs übertragen worden. Den Religions-Unterricht in Prima hat Herr Prediger Orth zu übernehmen die Güte gehabt.

Eine andere Veränderung in dem Lehrer-Collegium wurde durch die Berufung des zweiten Adjuncts Herrn Rehdantz an das Gymnasium zu Halberstadt herbeigeführt. Dies geschah im Anfang des December 1851. Seine Stelle wurde durch Ascension der folgenden Adjuncten besetzt und die sechste Adjunctur dem Candidaten des höhern Schulamts Herrn Dr. Hollenberg übertragen. Herrn Reh-

dantz aber fühlt sich die Anstalt zum öffentlichen Dank verpflichtet für den erfolgreichen Eifer, mit dem er seinem Lehramte an dem Joachimsthalschen Gymnasium elf Jahre lang vorgestanden hat.

Am. 3. Juli d. J. wurde der Anstalt zu ihrem schmerzlichen Bedauern der zweite Gesanglehrer, Herr Julius Fabricius von Tengnagel, nach fast funfzehnjähriger gesegneter Wirksamkeit, durch den Tod entrissen. Sein Nachfolger ist der Cantor an der Neuen Kirche Herr Wendel.

Zu Ostern d. J. wurden zwei Schulamts-Candidaten, welche ihr pädagogisches Probejahr an dem Joachimsthalschen Gymnasio abgeleistet hatten, die Herrn Hölzer und Liesegang, jener an das Gymnasium zu Wesel, dieser an das zu Cothus versetzt. Zu gleicher Zeit verließ uns Herr Dr. Bournot, Mitglied des Königlichen Seminars für das höhere Schulamt, um an dem Pädagogium zu Puthus ein Lehramt zu übernehmen. Mit der Ablegung ihres pädagogischen Probejahrs waren seit Ostern d. J. die Herrn Candidaten Groß und Schulz beschäftigt.

Ich schliesse diesen Theil meines Berichts mit Nennung sämmtlicher Lehrer, welche während des verwichenen Halbjahrs den Unterricht an unsrer Anstalt besorgt haben: I. Ordentliche Lehrer: 1) Director Dr. Meineke. 2) Professor Dr. Köpke. 3) Professor Dr. Snethlage. 4) Professor Dr. Conrad. 5) Professor Dr. Passow. 6) Professor Dr. Mützell. 7) Professor Dr. Jacobs. 8) Professor Dr. Seaffert. 9) Professor Dr. Giesebrecht. 10) Oberlehrer Schmidt. 11) Adjunct Oberlehrer Täuber. 12) Adjunct Dr. Planer. 13) Adjunct Dr. Nitzsch. 14) Adjunct Dr. Kirchhoff. 15) Adjunct Pomtow. 16) Adjunct Dr. Hollenberg. II. Wissenschaftliche Hülfslehrer: 1) Prediger Orth, für den Religions-Unterricht in Prima. 2) Geheimer Justizrath Professor Dr. Rudorff, für den stiftungsmässig zu ertheilenden juristisch-propädeutischen Unterricht. 3) Professor Fabrucci, für den Unterricht in der italienischen Sprache. 4) Dr. Philipps, für den Unterricht im Englischen. 5) Dr. Weifs. 6) Dr. Ribbeck. 7) Dr. Fischer. III. Technische Hülfslehrer: 1) Für den Unterricht im freien Handzeichnen der Maler Bellermann. Für den Unterricht im Planzeichnen Brügner.Für den Gesang-Unterricht der Musikdirector Dr. Hahn. 4) Gleichfalls für den Gesang-Unterricht der Cantor Wendel. 5) Für den Schreib-Unterricht Lesshafft. IV. Candidaten des höhern Schulamts, welche mit Ableistung des pädagogischen Probejahrs beschäftigt sind: 1) Gross. 2) Schulz.

III. Schüler.

Die Zahl per Schüler betrug im ersten Vierteljahr 346, im zweiten 343, im dritten und vierten 368, von welchen 60 in zwei Abtheilungen Prima, 70 in zwei Abtheilungen Secunda, 111 in drei Abtheilungen Tertia, 63 Quarta und 64 in zwei

Abtheilungen Quinta besuchen. Die Benefizien des Alumnats genießen 120, Pensionaire des Alumnats sind 4, die übrigen besuchen die Anstalt als Hospiten. Abgegangen sind 97, aufgenommen 125 Schüler.

Mit dem Zeugnisse der Reife zu den Universitäts-Studien sind entlassen worden:

- a) Zu Michaelis voriges Jahrs: 1) Wilhelm Heinrich Gercke aus Tempelburg, evangelischer Confession, 19½ Jahr alt, 3½ Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin. - 2) Theodor Graf von Schlieffen aus Berlin, evang. Confession, 20 1/2 Jahr alt, 5 Jahr Hospes, 2 1/2 Jahr in Prima, widmet sich dem Militairstande. — 3) Richard Wilhelm Dove aus Berlin, evangel. Confession, 18¹/₂ Jahr alt, 7 - Jahr Hospes, 2 Jahr in Prima, studirt Jura und Cameralia in Berlin. — 4) Ludwig Philipp August Heinrich Laue aus Niederfinow, evangelischer Confession, $18\frac{1}{6}$ Jahr alt, $1\frac{1}{8}$ Jahr Hospes und $4\frac{1}{8}$ Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin. — 5) Friedrich August Erdmann aus Lindow, evangelischer Confession, 20 Jahr alt, $1\frac{1}{4}$ Jahr Hospes und 6 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin. — 6) Carl Ludwig Gustav Schulz aus Danzig, evangelischer Confession, $19\frac{1}{2}$ Jähr alt, $4\frac{1}{2}$ Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirte Jura und Cameralia in Berlin. — 7) Albert Carl Adolph Kühn aus Berlin, evangelischer Confession, 18 Jahr alt, $6\frac{1}{2}$ Jahr Hospes, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin. — 8) Hermann Alexander Bethe aus Muskau, evangel. Confession, 20 Jahr alt, 5 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, widmet sich dem Militairstande. — 9) Otto Paul Martin Frick aus Schmidtsdorff bei Rathenow, evangel. Confession, 19½ Jahr alt, 6 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Philologie und Theologie in Bonn. — 10) Moritz Ernst Snethlage aus Barmen, evangelischer Confession, 18 dahr alt, 7 Jahr Hospes, 2 Jahr in Prima, ging zur Landwirthschaft über. — 11) Franz Volkmann Moritz Albrecht aus Weissig bei Naumburg am Bober, evangelischer Confession, 22 Jahr alt, 1 Jahr Hospes und 6 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin.
- b) Zu Ostern dieses Jahrs: 1) Friedrich Wilhelm Reichert aus Müncheberg, evangelischer Confession, $19\frac{1}{2}$ Jahr alt, 1 Jahr Hospes und 4 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Theologie in Berlin. 2) Carl August Ludwig Munkel aus Pyritz, evangelischer Confession, $15\frac{1}{4}$ Jahr alt, $7\frac{1}{2}$ Jahr Hospes, 2 Jahr in Prima, studirt Jura und Cameralia in Berlin. 3) Ernst Allwin Schuster aus Lübben, evangelischer Confession, 19 Jahr alt, $4\frac{1}{4}$ Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Jura und Cameralia in Halle. 4) Otto Wilhelm Adalbert Grantze aus Soldin, evangelischer Confession, $20\frac{1}{4}$ Jahr alt, 6 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Jura und Cameralia in Halle. 5) Ferdinand Wilhelm Meyer aus Landsberg a.

d. Warthe, evangelischer Confession, $19\frac{1}{2}$ Jahr alt, 5 Jahr Alumnus, 2 Jahr in Prima, studirt Medicin in Berlin.

IV. Anderweitiges.

Von anderweitigen Ereignissen gedenken wir zunächst der Geburtstagsfeier Sr. Majestät des Königs am 15. October v. J., welche in hergebrachter Weise durch Rede und Gesang und festliche Speisung der Alumnen begangen wurde. Die Festrede, welche der Adjunkt Herr Dr. Nitzsch hielt, behandelte die Verdienste Hohenzollerscher Fürsten um öffentliche Kunst.

Am 2. November wurden die von dem Hochlöblichen Magistrat uns gütigst zugestellten Denkmünzen zur Erinnerung an die Einführung der Reformation in der Mark Brandenburg an einige Schüler der beiden obern Klassen vertheilt.

Am 13. October nahm der Winter-Cursus seinen Anfang.

Am 20. December, beim Schluss der Lectionen vor den Weihnachtsserien, hielt der damalige Alumnats-Inspector Herr Professor Dr. Wiese eine auf das bevorstehende Fest bezügliche Ansprache an die Alumnen.

Am 19. April nahm der Sommer-Lehrsursus seinen Anfang.

Am 20. Juni begingen die Lehrer und Alumnen der Anstalt in der Domkirche die Feier des heiligen Abendmahls.

V. Verordnungen.

Von den Verordnungen und Rescripten, welche der Anstalt im Laufe dieses Schuljahrs durch das Königl. Provinzial-Schul-Collegium zugegangen sind, heben wir folgende als von allgemeinerem Interesse hervor: 1) vom 4. October 1851. Schfiler, welche aus Secunda abgegangen sind, sollen, wie das Abiturienten-Reglement §. 41 festsetzt, nicht früher als nach zwei Jahren von ihrem Austritt an zum Abiturienten-Examen zugelassen werden. 2) vom 28. October 1851. Die Gefahr eines aus der Benutzung von Leihbibliotheken hervorgehenden verderblichen Einflusses ist von den Zöglingen der Gymnasien mit allen zu Gebote stehenden Mitteln abzuwenden: dagegen wird die Leitung und Pflege der Schüler-Bibliotheken auch fernerhin angelegentlichst auempfohlen. 3) vom 27. December 1851. Die Circular-Verfügung vom 20. December 1848 in Betreff der alle drei Jahr einzureichenden Personalberichte wird aufgehoben. 4) Vom 13. Januar 1852. Einem Primaner, welcher im Disciplinarwege von einem Gymnasium entfernt ist oder ein Gymnasium willkührlich um einer Schulstrafe zu entgehen oder aus andern ungerechtfertigten Gründen verlassen hat, soll, wenn er an einem andern Gymnasium die Zulassung zur MaturitätsPrüfung, sei es als Abiturient oder als Extraneer nachsucht, dasjenige Semester, in welchem seine Entfernung oder sein Abgang von der Anstalt erfolgt ist, für das gesetzmäßige Biennium nicht angerechnet werden. 5) Vom 7. Februar 1852. Die Zulassung von pro facultate docendi geprüften Ausländern zur Ableistung des Probejahres oder zu Hülfeleistungen an den diesseitigen Gymnasien kann nur mit Genehmigung des Herrn Ministers der Geistl. Unterr. und Medicinal-Angelegenheiten gestattet werden.

VI. Lehrapparat.

Die Bibliotheken der Anstalt sind theils aus den etatsmässigen Fonds (300 Rthlr. jährlich), theils durch Geschenke ansehnlich vermehrt worden. Von letztern heben wir folgende hervor: 1) Palaestra Musarum. Materialien zur Einübung der gewöhnlichen Metra. Halle 1834. 8. 2 Thle. Herausgeg. von Moritz Seyffert. Geschenk des Verfassers. - 2) C. Jul. Caesaris commentarii de bello Gallico. Grammatisch erläutert u. s. w. von Moritz Seyssert. Zweite verbesserte Ausl. Halle 1851. 8. Geschenk des Herausgebers. — 3) Zur Theorie der Perspective für krumme Bildflächen, mit besonderer Berücksichtigung einer genauen Construction der Panoramen von C. J. Anger. fol. 1 Bog. mit 1 Bog. Abbildung. Geschenk des Königl. Schulcollegiums. — 4) Hamasae Carmina cum Tebrisii scholiis integris edita versione latina commentarioque illustravit et indicibus instruxit Geo. Guil. Freytag. Pars poster. Bonnae 1847. 4. Vom Königl. Ministerio der Unterrichts-Angelegenheiten. — 5) Nippon, Archiv zur Beschreibung von Japan. 17-20. Liefer. mit den dazu gehörigen Abbildungen. fol. Von demselben. — 6) Entwurf der Preuß, Litterärgeschichte von Pisanski. 2ten Bds. 2. Lieferung. Von demselben. — 7) Catalogus librorum manuscriptorum quae inde ab anno 1741 bibliothecae Lugduno-Batavae accesserunt. Descripsit Jac. Geel. Lugd. Bat. 1852. 4. Von einem Lehrer. - 8) Ferd. Beckers Schulgrammatik der deutschen Sprache, herausg. von Theodor Becker. Siebente Ausg. 1852. 8. Geschenk des Herausgebers. — 9) Lepsius Denkmale aus Aegypten und Aethiopien. 5-32. Liefer. Vom Königl. Ministerio der Unterrichts-Angelegenheiten. — 10) Puttrich, Denkmale der Baukunst des Mittelalters in der Provinz Sachsen. Schlusshest. Von dem selben. — 11) Bemerkungen über Sprach- und Musik-Rhythmen und die Quantität der deutschen Sprachlaute u. s. w. von Fr. Büttner. Havelberg 1843. S. — 12) Bemerkungen über die Quantität der deutschen Sprachlaute u. s. w. von Büttner. Havelberg 1843. 8. Beide von den Verwandten des verstorbenen Verfassers. 13) Vindiciarum Strabonianarum liber. scripsit Aug. Meineke. Berolini 1852. 8. Geschenk des Verfassers. 14) C. Sallusti Crispi de coniuratione Catilinae et de bello Jugurthino libri. ex historiarum li-

